

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

Ob dnevu vstaje

Letošnji 25. april, Dan vstaje in zmage nad fašizmom, praznuje italijansko ljudstvo v ozračju notranje napetosti, ki zahteva od vseh demokratičnih sil največjo budnost in tudi pripravljenost na odločen spopad s silami reakcije, ki skušajo zaustaviti razvoj demokracije v državi, potisniti kolo zgodovine nazaj in ponovno pahniti državo in družbo v mrak proslulega fašističnega dvajsetletja.

Kakor se zdi taka ocena položaja huda, tako je žal točna in resnična. Dokazov zanjo je več kot dovolj. Kipičko se že dolgo časa, prav v sedanjem obdobju pa je njihov skupek dosegel mejo zasrkbljujoče kritičnosti. Prevarniško nasilje desničarskih in fašističnih sil se ob nezasišani tolerančnosti političnih in državnih oblasti stopnjuje iz dneva v dan, zločinski atentati, ki nosijo očiten fašističen in provokacijski pečat, in katerih namen je sejati nemir, ustvarjati zmedo za lažje snavljanje protidemokratskih zarot, so na dnevnem redu, sodni postopki proti fašističnim zločincem se z vsemi močnimi pravnimi argumenti, ki jih potiskajo na slepi tir odlaganja in postopne zamrznitve, resnične demokratske družbene reforme si z veliko težavo skozi neštete sistematično postavljene ovire utirajo pot. V vse to se vleče kampanja za referendum o razporoki, v kateri prihaja do koncentracije konservativnih sil v državi od desnih demokristjanskih do monarhofašističnih z jasno težnjo izkoristiti tudi to kampanjo za neprikrito uveljavljanje avtoritarnih težnj v državi. Prav nič ne preseneča, če so v takem ozračju zasluatile ugodno priložnost za svoj nastop italijanska redenta ter revanšistične in neofašistične sile, ki jo vadržujejo, da obuditev revanšističnih težnj od sosedne Jugoslavije, s katero je bilo v zadnjih dvajsetih letih ustvarjeno zgledno sosedstvo, ki tem silam nikoli ni šlo v račun, in če so te težnje našle podporo v samih krogih rimske vlade. In še manj lahko preseneča, če je v ozračju, ki ga je ustvarila zloglasna nota italijanske vlade, ki je sicer naložila na kritiko in odklonilno stališče tako pri italijanski javnosti kot pri demokratičnih političnih krogih, lahko kolovodja italijanski neofašisti in morilec partizanov Almirante v Trstu, ob meji in prav v tem trenutku nemoteno in doslej še nezakazano podžigal k fizičnemu obračunu s pripadniki slovenske narodnostne skupnosti, pozival oblasti k izločitvi «slovenskega bacila» v slogu najbolj mračnih rasiističnih metod nedavne preteklosti.

25. april, dan splošne vstaje proti fašizmu, se zaradi vsega tega danes ne more proslavljati samo s polaganjem vencev na spomenike in obeležja odpornosti in narodnoosvobodilnega boja pri nas, ne more in ne sme se odražati samo v besedah, pa čeprav se tako lepih in plemenitih. Svoj smisel, svojo aktualno vsebino, svoj imperativ mora ta praznik imeti bolj kot kdajkoli v zadnjem času, v aktivni enotnosti vseh demokratičnih sil. Proti fašizmu in proti konservativnim silam v državi in pri nas, ki mu gladijo pot, je treba postaviti nepremagljivi jez čuječe enotnosti in na tem jezu moramo biti združeni z demokratičnimi silami italijanskega naroda tudi mi Slovenci. Ne v izolaciji, v povezovanju s temi silami je jamstvo naše ohranitve, varnosti in našega razvoja, je jamstvo miru in sožitja za nas in za ves svet.

SKLEP OSREDNJE KOMISIJE ZA PAPIR

PODRAŽITEV DNEVNIKOV DO 150 LIR VLADNA POMOČ DNEVNEMU ČASOPISJU

Ministrski podtajnik pri predsedstvu vlade Sarti obljubil, da bodo največ pomoči deležni mali in srednji dnevniki - Prihodnje leto bodo določili za pomoč dnevnikom 10 milijard lir

RIM, 24. — Osrednja komisija za papir, ki se je danes sestala na sedežu predsedstva vlade, je sklenila predlagati medministrskemu odboru za cene povišanje cen dnevnikov do največ 150 lir za izvod. Kdaj bo nova cena dnevnikov stopila v veljavo bo odločil medministrski odbor za cene. Obenem pa bo dovoljeno, da bodo lahke posamezne založniške hiše določile tudi nižjo ceno od 150 lir. Ta sklep so sprejeli vsi člani komisije, razen predsednika vsedržavnih časniških zvez Faiva in predstavnik sindikatov tiskarjev Colzija, ki sta se vzdržala.

Seje komisije se je udeležil tudi ministrski podtajnik pri predsedstvu vlade Sarti. V zvezi s položajem italijanskega dnevnega časopisa v veliko krizo, ki je zajela predvsem male in srednje dnevnike zaradi visoke cene papirja in visokih proizvodnih stroškov, pomanjkanja reklame itd., je Sarti poudaril, da je vlada zela na znanje in zelo ugodno ocenila zaključke parlamentarne komisije, ki je napravila pre-

iskavo o položaju italijanskega dnevnega tiska. Dejal je, da se vlada obvezuje, da bo čimprej sprejela primerne ukrepe za pomoč dnevnikom. V tej zvezi bo vlada dala pobudo za uveljavitev načela o publicizaciji lastnine in finančnih virov dnevnikov, o obrambi avtonomije založniških družb in dostojanstva časniškega poklica, za obrambo in okrepitev pluralističnega sistema javnega obveščanja ter za okrepitev demokratske udeležbe v notranjosti založniških hiš. Glede gospodarskih ukrepov pa je Sarti pripomnil, da jih bo vlada začela izvajati že letos, v okviru razporožljivih denarnih sredstev in da bodo prihodnje finančno leto vključili v proračun 10 milijard lir. S tem denarjem namerava vlada omogočiti ugodna posojila ter sodelovati pri stroških za nakup papirja za določeno število strani za vsak dnevnik v obratnem sorazmerju na število tiskanih izvodov in v mejah, ki jih dovoljuje državni proračun ter morebitni prispevek vsedržavnih ustanov za papir.

Ministrski podtajnik pri predsed-

stvu vlade je izjavil, da bodo pri dodelitvi pomoči dali prednost malim in srednjim dnevnikom vsedržavnega in državnega značaja. Še posebno pozornost pa bodo posvetili tistim dnevnikom, ki bodo ohranili nižjo ceno. Poleg tega pa bo vlada pri dodelitvi pomoči upoštevala predvsem položaj časniških zadrug, ali zadrug med časnikarji in tiskarji za tiskanje dnevnikov. V dopoldanskih urah je ministrski podtajnik pri predsedstvu vlade Sarti sprejel predstavnike sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL tiskarskih delavcev in vsedržavnih časniških zvez. Preučili so položaj dnevnikov in luči izsledkov parlamentarne komisije o dnevnem časopisu. Predstavniki tiskarjev in časnikarjev so ministrskemu podtajniku poudarili, da je treba čimprej sprejeti stvarne ukrepe, da se pomaga dnevnikom, ki so v težavah.

Predsedstvo vlade je sporočilo, da bo v četrtek, 2. maja, prvo srečanje med novo vlado in sindikalnimi organizacijami. Do tega sre-

čanja bo prišlo na zahtevo sindikalnih organizacij, ki pripravljajo obširno poročilo o gospodarskem in socialnem položaju v državi. V njem so tudi predlogi sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL, kako bi bilo treba reševati gospodarsko krizo.

Na skupni seji senatne komisije za proračun in industrijo sta ministrs za proračun Giolitti in za industrijo De Mita obrazložila senatnem vsedržavnemu petrolejski načrt, ki sta ga ministrstvu pripravili v preteklih mesecih s sodelovanjem številnih strokovnjakov. Načrt, ki bo stopil sedaj v veljavo, določa predvsem pogoje za okrepitev državne petrolejske ustanove ENI in za preureditev predelovalnih in razpečevalnih struktur.

Minister Giolitti je članom dveh komisij izjavil, da namerava vlada začeti izvajati petrolejski načrt. V tej zvezi bo medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje sprejel zadevne sklepe. Minister je zagotovil, da bodo pri izvajanju načrta spoštovali vse pristojnosti, ki jih imajo sedaj na tem področju deželne uprave. Obenem je Giolitti poudaril, da mora biti petrolejski načrt vključen v širši program italijanske energetske politike. Osnovni ukrepi, ki jih bo vlada sprejela v zvezi s petrolejskim načrtom, se nanašajo na nabavo nafte in naftnih proizvodov, preureditev sedanjih predelovalnih struktur in na večjo vlogo državne ustanove ENI pri nabavi in prodaji naftnih proizvodov.

Komunisti so v komisiji takoj izjavili, da je načrt, ki sta ga ministrs obrazložila, nevaren za italijansko gospodarstvo in da bi bilo zelo hudo, če bi ga medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje odobril. Komunistični senatorji so ugotovili, da petrolejski načrt ne vsebuje nobenih daljših perspektiv v okviru energetske politike, da ne nakazuje nobene perspektive za preureditev porabe naftnih proizvodov in da niti ne omenja raziskav o novih energetskih virih. Poleg tega so komunistični senatorji dejali, da načrt ne daje nobenega jamstva za nadzorstvo nad cenami surove nafte, kar bo še naprej omogočilo petrolejskim družbam velike profite. Menili so tudi, da načrt omogoča povečanje sedanjih zmogljivosti predelovanja nafte v Italiji, čeprav je znano, da italijanske čislne predelujejo mnogo več naftnih proizvodov kot jih Italija potrebuje. Komunistični senatorji so napovedali, da bodo odločno nastopili proti petrolejskemu načrtu tudi v razpravi v avli.

ZA PREMOSITITEV MRTVE TOČKE V POGAJANJH O BLIŽNJEM VZHODU

Pred skorajšnjim posvetovanjem med Kissingerjem in Gromikom

Sovjetski in ameriški zunanji minister se bosta srečala v ponedeljek v Ženevi

Sirski topovi v oblaku dima med večerašnjimi spopadi na Golanskem višavju

NA DUNAJU PO DALJŠI BOLEZNI

UMRL AVSTRIJSKI PREDSEDNIK JONAS

Pogreb pokojnega predsednika bo v ponedeljek

DAMASK, 24. — Medtem ko pričakuje ponovni obisk ameriškega zunanjega ministra Henryja Kissingerja na Blžnjem vzhodu, se nadaljujejo na Golanskem višavju vsakodnevni spopadi med izraelskimi in sirskimi oboroženimi silami. Tudi danes je posego izraelske letalstva, ki je obstreljevalo sirske pozicije. Poročilo sirskega poveljstva pravi, da so sirske rakete zadale dva telavivska lovška bombnika, ki sta strmoglavila. Poročilo iz Tel Aviva pa vest zanika in zatrjuje, da so se vsa letala vrnila na svoja oporišča.

Kairski dnevnik «Al Ahram» piše danes, da bo ameriški državni tajnik Kissinger prispel prihodnji ponedeljek v Kairo. Se prej se bo ustavil v Ženevi, kjer se bo srečal s sovjetskimi zunanjim ministrom Gromikom. S tem v zvezi pravijo vesti iz sovjetskih krogov, da se bosta Gromiko in Kissinger sestala v nedeljo in da bosta proučila zadnje razplete položaja na Blžnjem vzhodu, s posebnim ozirom na vprašanje ločitve sil na Golanskem višavju. Kaže, da bi Gromiko utegnil prispeti v Ženevo že v petek, ali kvečjemu v soboto, da bi se posvetoval s sovjetskimi predstavniki na konferenci o evropski varnosti in sodelovanju.

Po obisku v Kairu, nadaljuje «Al Ahram», mo odstopal v Damask, morda pa bo opravil več potovanj med Sirjo in Izraelom. Kairski časopis zatrjuje, da bo ameriški zunanji minister nato odpotoval še v Saudsko Arabijo, Alžirijo, Jordanijo, Kuvajt in Jemen, nakar se bo vrnil v Egipt.

V Izraelu nadaljuje kandidat laburistične stranke Rabin svoja posvetovanja za sestavo nove vlade. V petek ga bo sprejel predsednik republike Kacir, ki mu bo uradno povelil mandat za sestavo vlade. Rabin bo skušal sestaviti vlado na isti osnovi kot dosedanja predsednica Meirova, obdržati namreč koalicio med laburisti, neodvisno liberalno stranko in versko stranko, ki pa vztraja pri vstopu v vlado tudi desničarskega bloka Likud, čemur laburisti odločno nasprotujejo. Verska stranka je na skoraj popolnoma enakih političnih pozicijah kot blok Likud ter zahteva priključitev Cisjordanije, Golanske višavje in vzhodnega dela Jeruzalema.

Važna razzsodba ustavnega sodišča

RIM, 24. — Ustavno sodišče je razveljavilo člen 415 kazenskega zakonika, ki se nanaša na javno hujskanje na sovraštvo med družbenimi razredi. Ustavno sodišče je ugotovilo, da je ta člen kazenskega zakonika protiustaven. Sodniki so se predvsem sklicevali na načelo svobodnega izražanja misli, ki ga določa člen 21 republiške ustave. V obrazložitvi razsodbe je med drugim rečeno, da teorije o nujnosti spora in boja med družbenimi razredi, ki se razvijajo v intimitosti zavesti in politične prepričanosti pripadajo domeni človeške misli in ideologije.

Brandt zaključil obisk v Egiptu

KAIRO, 24. — Zahodnonemški kancler Willy Brandt je zaključil svoj obisk v Kairu in se je vrnil v Bonn. Ob njegovem odhodu so objavili skupno egiptovsko-nemško sporočilo, v katerem je rečeno, da sta Brandt in Sadat sklenila ustanoviti mešani odbor za razvoj in obnovitev.

Mitja Ribičič sprejel delegacijo Bangla deša

Gostje so bili danes tudi na zveznem izvršnem svetu, kjer so se pogovarjali s predsednikom Vratušo

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 24. — Podpredsednik predsedstva SFRJ Mitja Ribičič je sprejel danes delegacijo skupščine socialistične republike Bangla deša, ki jo vodi predsednik parlamenta Abdul Malek Ukil. Ob tej priložnosti je bila opravljena prijateljska izmenjava misli o sodobnih mednarodnih gibanjih in o najvažnejših notranjih vprašanjih, s katerima se soočujeta obe prijateljski državi.

V razgovorih je bilo izraženo zadovoljstvo za razvoj dvostranskih odnosov in opozorjeno na potrebo in možnost za nadaljnji razvoj in napredek sodelovanja na vseh področjih. Podpredsednik Ribičič je poleg tega izrazil zadovoljstvo uradnih držav v razvoju.

Predsednik zvezne skupščine Mikaljo Todorović je priredil sinoči gostom iz Bangla deša večerjo, med katero sta Todorović in Ukil izmenjavala zdravici, v katerih sta poudarila, da narode obeh držav vežejo med drugim enaka zgodovinska preteklost v borbi za narodno osvoboditev ter stremeljenja po svobodi, neodvisnosti in prvirženosti načelom neuvrščenosti.

B. BOŽIČ

Nobene vesti o dr. Sossiju

GENOVA, 24. — Po prekinitvi preiskave o ugrabitvi namestnika genovskega državnega pravdnika dr. Maria Sossija je šef političnega urada genovske kvesture izjavil, da jim ne preostane drugega kot čakati na nadaljnji razplet zadeve.

V OKVIRU PREISKAVE O FAŠISTIČNIH BOMBNIH ATENTATIH

V Milanu aretiran pripadnik CISNAL z dvema vrečama dinamitnih nabojev

Pietro Negri ne skriva svojih simpatij do fašistov - S seboj je imel 62 dinamitnih nabojev
Policija zaslišuje mladeniča, ki je zbežal po atentatu na sedež federacije PSI v Leccu

MILAN, 24. — V okviru preiskave o atentatu na sedež milanske izterjevalnice davkov in na sedež pokrajinske federacije PSI v Leccu je policija danes aretirala 48-letnega Pietra Negrija, ki so ga zasačili pred njegovim stanovanjem, medtem ko je skušal naložiti v avto vreči, v katerih je bilo 62 dinamitnih nabojev, 10 metrov počasne zažigalne vrvice in 300 metrov hitre zažigalne vrvice. Trije agenti v civilu so opazili Negrija, ko je skušal naložiti vreči v avto, mož pa je skušal pobeigniti, kakor hitro je opazil, da se mu trojica približuje.

Negrija so odpeljali na prvo policijsko postajo, kjer so ga preiskali in zaslišali. Mož je imel v žepu izkaznico fašistične organizacije CISNAL, baje pa je tudi sam izjavil, da je pristaš neofašistične stranke MSI. Kasneje so ugotovili, da Negri biva v Parmi, zacasno pa je prišel v Milan. V Parmi je imel večkrat opravka s sodnimi oblastmi: bil je že obsojen zaradi kraje, ropa, nedovoljene posesti oboj, ki bi moral izročiti v tem mestu zavoj, za vsebino katerega pa ni vedel. Petroni je baje parkiral fiat 500 v Ulici Roma, in po čakal padaša, ki se je odpravil po opravih. Ko je slišal eksplozijo se je ustrašil in se skušal odpeljati, ne da bi počakal prijatelja.

Njegovo tezo so demantirali številni očitki, ki so se pogovarjali pred barom «Unione». Ti namreč zagotavljajo, da sta se s fiatom 500, katerega številko evidenčne tablice so sporočili policiji, odpeljali dve osebi. Petroni je posredoval policiji vrsto drugih podatkov, večkrat pa je dal nasprotujoče si izjave, zaradi česar mu policija ne verjame.

Tajnik PSI De Martino je poslal socialistični federaciji v Leccu brzojavko, v kateri izraža svojo solidarnost in solidarnost vodstva ob podlem atentatu na pokrajinski sedež. De Martino pravi, da morajo vse demokratske sile biti zelo budne, da bi strle v kati nasilje proti demokratskemu redu.

Clan vodstva PSI Paolo Vittorelli piše danes v genovskem dnevniku «Il lavoro», da obstaja za sedanjim prevratniškim načrtom, ki se postopoma uresničuje, enotna organizacija, enotna centrala, ki skuša ustvariti vtis, da v Italiji vlada nered, ki izhaja iz pomanjkanja učinkovite oblasti. Vittorelli ugotavlja, da skušajo naprtiti, v okviru polemike o referendumu, sedanja teroristična dejanja tej ali politični stranki. Nekdo skuša celo vmešati tajnika KD Fanfanija, sklicujoč se na njegove neprevide namige na 18. aprila. Socialisti ponavljajo, da ne verjamejo v prevratniške načrte nobene demokratske sile, niti na vladi niti v opoziciji. V zaključku svojega članka pravi Vittorelli, da mora vlada poiskati tiste, ki skušajo kaliti javni red in preprečiti atentat na ustavo in na demokratske svobodine pred 12. majem.

Minister narodne obrambe ČSSR z general Martin Dzur med obiskom pokopališča padlih za osvoboditev Beograda

Na Blžnjem vzhodu se nadaljuje vsakodnevnih spopadi med Sirjo in Izraelom na Golanskem višavju, medtem ko poročajo o skorajšnjem sestanku med zunanjim ministroma ZDA in SZ Kissingerjem in Brežnevom, ki bo v ponedeljek v Ženevi. Na sporodu bodo pogovori o premostit-

vi mrtve točke, na kateri so pogajanja za rešitev krize na Blžnjem vzhodu.

Na večerajnji seji deželnega sveta je predsednik Berzanti med proslavljanjem 25. aprila obšodil Almirantejeve žaljive izraze do Slovencev in slovensko potrdil obveznost dežele, da zaščiti in uvrdi pogoje za mirno sožitje, za polno priznanje pravic sodeželanom slovenskega jezika in za ohranitev miru in sodelovanja na naši meji. Berzantijevim besedam je pridružil v imenu deželnega odbora predsednik Comelli in potrdil, da se bo deželni odbor še naprej zavzel, v mejah pristojnosti, za ohranitev sožitja med državljani italijanskega in slovenskega jezika. Comelli je tudi izrazil željo deželnega odbora, da bi Italija in Jugoslavija mirno rešili sedanji spor v obojstranskem interesu in v širšem interesu miru in varnosti Evrope.

Na Blžnjem vzhodu se nadaljuje vsakodnevnih spopadi med Sirjo in Izraelom na Golanskem višavju, medtem ko poročajo o skorajšnjem sestanku med zunanjim ministroma ZDA in SZ Kissingerjem in Brežnevom, ki bo v ponedeljek v Ženevi. Na sporodu bodo pogovori o premostit-

Vlada bo čimprej sprejela ukrepe za pomoč italijanskim dnevnikom na osnovi priporočil, ki jih je dala parlamentarna komisija, ki je proučila resen položaj dnevnega časopisa. To je sporočil ministrski podtajnik pri predsedstvu vlade Sarti na večerajšnjem sestanku osrednje komisije za papir, na katerem so tudi sklenili, da bodo predlagali medministrskemu odboru za cene, da določi povišanje cen dnevnikov do največ 150 lir za izvod. Ministrski podtajnik Sarti je obljubil, da bodo posvetili pozornost predvsem malim in srednjim dnevnikom, ki bodo dobili največ podpore. Letos bodo dali podporo iz razpoložljivih sredstev v proračunu za prihodnje leto pa bodo vključili v proračun 10 milijard lir za pomoč dnevnikom.

V okviru preiskave o atentatu na sedeže levičarskih strank

in na državne ustanove so aretirali desničarskega skrajnega Pietra Negrija, medtem ko je nagal dve vreči dinamitnih nabojev na svoj avto. Pri njem so našli izkaznico fašistične organizacije CISNAL, mož pa je tudi sam priznal, da je pristaš misov. Nadaljuje se tudi zasliševanje domnevnega atentatorja na sedež pokrajinske federacije PSI v Leccu.

Na Blžnjem vzhodu se nadaljuje vsakodnevnih spopadi med Sirjo in Izraelom na Golanskem višavju, medtem ko poročajo o skorajšnjem sestanku med zunanjim ministroma ZDA in SZ Kissingerjem in Brežnevom, ki bo v ponedeljek v Ženevi. Na sporodu bodo pogovori o premostit-

PROSLAVA 29. OBLETNICE VSTAJE DANES, 25. APRILA, OB 9.30

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU «GIUSEPPE VERDI»
V TRSTU — TRG VERDI 1

Govorila bosta republiški senator Paolo Sema in tržaški občinski odbornik Dušan Hreščak. Tržaški partizanski pevski zbor in instrumentalni ansambel, ki ju vodi prof. Oskar Kjuder, bosta izvajala spored pesni evropskega odpora.

Partizani, antifašisti, mladinci! Udeležite se proslave.

Vsedržavno združenje partizanov Italije
Vsedržavno združenje političnih preganjancev
Vsedržavno združenje bivših deportirancev
A.RE.COR.CIL. - Odbor proti fašizmu in represiji

NA POBUDO PARTIZANSKIH ORGANIZACIJ IN ZDRUŽENJ PREGANJANCEV

DANES OB 9.30 V GLEDALIŠČU VERDI OSREDNJA PROSLAVA 25. APRILA

Govorila hosta sen. Sema in odbornik Hreščak
Nastop Tržaškega partizanskega pevskega zbora

Danes prireajo združene partizanske in odprniške organizacije osrednjo proslavo osvoboditve, ki bo ob 9.30 v gledališču Verdi in kateri bosta govorila senator Paolo Sema in občinski odbornik Dušan Hreščak. V letaku, ki so ga izdale odprniške organizacije, je med drugim rečeno, da je pogoj za demokratično bodočnost velika ljudska enotnost, ki se v imenu odprniškega gibanja nenehno obnavlja in ki ima v skupnosti delovnih ljudi svoje najgloblje korenine.

V gledališču «Verdi» bo danes združena slovenska in italijanska partizanska pesem, ki jo bo zapel Tržaški partizanski zbor pod vodstvom prof. Oskarja Kjudra. Po govorih bo Piero Panizon, ki bo pesmi napovedoval in povezoval, pozval navzoče, da počastijo spomin padlih z enominutnim molkom in nato bo zbor zapel »Žrtvam« prvo kitico v slovensčini naslednjo pa v italijščini. Sledila bo Simontijeva »Brigata Garibaldi«, ki je nastala v bosanskih hribih ter nato Kosovelova »Kličem vasa« in udarna »XIV. divizija«. Po vietnamski borbeni pesmi bo zbor zapel staro slovensko puntarsko »Le vkup uboga gmajna« in rusko »Pesem«. Zbor bo dvoglasno zapel »Bratje le k soncu svobodi«, makedonsko otožno »Bolem mi leži« in italijansko partizansko, ki je nastala 1943. leta »Tu camminerai«. Znano pesem »Slovensci kremeniti« bodo pevcu za-

Obvestilo izletnikom prve skupine v Španijo

Prtljaga izletnikov prve skupine izleta v Španijo je včeraj prispela v Trst. Kdor je včeraj še ni prevzel, lahko to stori v teku današnjega dne pri vrtarju v Ul. Montecchi 6.

Uredništvo Primorskega dnevnika ima ob tej priložnosti za svojo dolžnost, da se zahvali italijanskim in jugoslovanskim carinskim organom na mejnem prehodu pri Fernetičih za razumevanje in prijaznost, prav tako pa tudi vsem tistim, ki so se zavzeli za hitro ureditev nevarnosti, ki je nastala za izletnike, ko je prtljaga iz še nepojasnjenih razlogov ostala na madriškem letališču. Prav tako se zahvaljuje vsem prizadetim izletnikom za razumevanje in vzorno potrpežljivost. Danes prti večeru skupina okrog 100 izletnikov, obenem pa bo odpotovala na isto potovanje po Španiji še tretja in zadnja skupina.

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V DOLINI

Nedopustno izzivanje prenapetosti v Botaču in po dolini Glinščice

Odobreni prispevki domačim kulturnim organizacijam - Izdatki za šolo s celodnevni poukom - Kmalu urejena razsvetljava

Ko so v tork zvečer sprejeli v dolinskem občinskem svetu resolucijo proti izzivnim izjavam neofašističnega vodje v Trstu, so svetovalci v razpravi opozorili na več dogodkov, ki pričajo, po eni strani, o izzivljanju desničarskih prenapetosti v naših krajih, na drugi pa o pasivnosti javnih oblasti do takih izredov.

Tako je svetovalec Pavlić (KPI) orisal dogodek izpred nekaj dni v Botaču. Tu je skupina prenapetosti, v glavnem golobradcev, prepevala nedaleč od meje fašistične pesmi in psovala ljudi. Gostilničar jih je odstranil iz gostilne, vendar so svoje počette nadaljevali na prostem. Ko je nek ženska protestirala, so jo še obmetali s kamenjem in ji razbili okna. Do podobnih prijeteljev je prišlo, po trditvah svetovalca Zboca tudi v Boljuncu. Slednji se je še vprašal, če se bodo morali ljudje braniti sami ker so pač orožniki pasivni.

Zupan Lovriha je obema odgovoril, da bo občinska uprava o zadevi opozorila državno oblast in vložila prijavo sodišču. Dejal je še, da bi kot zupan moral odsvetovati samobramne ukrepe, ne ve pa, koliko časa bo ljudstvo trpevalo takšna izzivanja, saj je že vsega tega sito.

Govor je bil nadalje o upravnih problemih. Skladno so svetovalci odobrili več sklepov občinskega odbora, med katerimi poudarile prispevkov za odbor »Kraškega pustas« (35 tisoč lir), društvo »V. Vodnik« iz Doline za organizacijo koncerta Slovenskega okteta (60.500 lir), za organizacijo vinske razstave v Dolini (30 tisoč lir) in mladinskemu zboru iz Mačkoli za prevoz pevcev na prireditvi »Pesem mladosti« v Kulturnem domu (39 tisoč lir). Skrajaj en milijon in 700 tisoč je občinski svet dodelil za didaktične pripomočke šol s celodnevni poukom v Rikanjanih in pri Domju. Nakupili so knjige, plošče, fotoaparate, snemalne kamere, vrtarsko orodje in semena, ki bodo služili soljarjem pri njihovi dejavnosti v tej šoli.

Odobren je bil še izdelek 7 milijonov lir za ureditev kanalizacije in večji izdelek za nakup 50 tisoč polivinilskih vrečk za odnašanje smeti. V ta namen so potrdili tudi sklep o nakupu novega tovarnjaka.

peli v verziji, ki je nastala z batlajonom, ki je bil povsem uničen in ki se je le po naključju ohranila. Sledile bodo »Hej tovariši«, »Smrt v Brdih« in zadnja »Na juriš«, katero bodo zapeli tudi v verziji partizanske brigade »Fontanot«. Pesmi bo kot običajno povezoval gledališki igralec Julij Guštin.

Včeraj se je sestel občinski odbor, ki je sklenil, da bo tržaška občinska uprava položila vence pred spomenikom odprniškega gibanja pri Sv. Justu, v Ul. Massimo d'Azeglio, v Ul. Ghega, na strelišču na Opčinah in v Bazovici. Skupaj s predstavniki pokrajine se bodo tudi poklonili spominu žrtv v Rižarni.

Ob 29. obletnici vstaje italijanskega ljudstva je Slovenska skupnost objavila razglas, v katerem se klanja vsem, ki so padli v boju proti fašizmu in nacizmu in tistim, ki so se množično uprli narodnemu zatracu in krvokolu ter nadaljuje:

»Globoko hvala vsem, ki so herojsko trpeli in umirali doma ali v taboriščih, na bojiščih ali pod strelj eksekucijskih plotonov ter se žrtvovali za svoj narod, za svoj jezik, za demokratično sožitje na tem delu sveta, za pravico in napredek vseh ljudi, za mir in prijateljstvo med tuževimi narodi. Ne zločinke roke, ne razsodbe posebnega sodišča niso mogle zlomiti odprnega duha Bidovca in prijateljev, Lovjete Bratuza, Pinka Tomažiča, Simona Kosa in vseh, ki so doprinesli na oltar pravice največjo žrtv. V teh težkih trenutkih, ki jih preživlja demokratično prebivalstvo ter Slovinci v zamejstvu še posebej, saj nas je pred dnevi misovski prvak Almirante zmerjal z bacili in nam grozil z obračunavanjem, zagotavlja Slovenska skupnost, da bo napravila vse, da bodo končno le zmagali ideali, za katere je v času fašizma in med osvobodilno vojno umrlo toliko naših ljudi.«

V zaključku Slovenska skupnost izraža prepričanje, da bo želja po miru in mirnem sožitju med tuževimi narodoma ter med obmejnimi državama prevladala nad sovničinstvimi izbruhi, ki jih je zgodovina že pred 27 leti dokončno obsidila.

Vodstvo tržaške Kršćanske demokracije je včeraj položilo vence na spominski kamen padlim v odprniškem gibanju na griču Sv. Justa. Kratke slovesnosti so se udeležili pokrajinski tajnik stranke Rinaldi, podtajnik Decarli in Perini, polsanc Belci in Bologna, župan Spacini, predsednik pokrajine Zanetti, deželna svetovalca Coloni in Stopper ter drugi predstavniki te stranke.

Na seji so nadalje razpravljali o se staležu oseba in o prevzihih. Odboren je bil tudi sklep, da se Acegatom avtobusom dovolj vožnja po ozemlju dolinske občine v okviru sklepa, da bo tržaška občinska prevozna služba prevzela prve dni maja upravo javnih prevozov v Dolini in še posebej za Mačkoli in Prebence.

Glede greničnih odplak v Boljuncu, zvržen spomenika, je Lovriha odgovoril svetovalcem SSL, da bo odtok pod cesto uredila občina v dveh tednih, čeprav to spada v pristojnost pokrajinske uprave. Sporčil je še, da je občinska uprava sklenila sporazum z neko družbo iz Pordenona, ki bo posodila razsvetlavo v vaseh občin. V ta namen je občina že predvidela večji izdelek v proračunu. Svetovalci so tudi obnovili upravni odbor občinske podorne ustanove

Z današnjim dnem prekinjena stavka osebja »La Carsica«

Z današnjim dnem je preklicana stavka osebja avtobusnega podjetja »La Carsica«. Tako so sklenili predstavniki osebja skupaj s sindikalisti po srečanju v tržaški občinski palači s predstavnikom ACEGAT in odbornikom Abatejem. Sindikalisti in predstavniki osebja so namreč odobrili osnutek sporazuma o prehodu osebja iz podjetja »La Carsica« k Acegatu.

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH

sklepi

LETNI REDNI OBČNI ZBOR ČLANOV

ki bo danes, 25. aprila 1974, ob 9. uri v prvem sklicanju in ob 10. uri v drugem sklicanju v združenem sedežu na Opčinah s sledečim dnevnim redom:

- Poročilo upravnega in nadzornega odbora, razprava in odobritev obračuna za poslovno leto 1973 ter razdelitev čistega dobička
- Izvolitev novih odbornikov
- Določitev višine posrednih in neposrednih kreditov posameznim obveznikom, aktivnih in pasivnih obrestnih mer in doplačila za članski delež novopisanih članov
- Sključnosti

V tiskovnem poročilu je KD poučarila, da včerajšnja slovesnost ne enkrat dokazuje privrženost in zvestost KD idealom svobode in demokracije, ki so prevevali odprniško gibanje.

● Podpredsednik deželnega sveta Pitoni bo zastopal deželno upravo na današnji slovesnosti, ki jo organizirajo v tržaškem gledališču Verdi partizanska združena in protifašistični odbor.

Rižarna odprta do 1. maja

Rižarna bo odprta občinstvu v dneh 25. aprila, ter 1. maja, od 8. do 18. ure, v dneh 26., 28. in 29. aprila pa od 9. do 13. ure.

● Prejšnji petek se je na osnovni šoli v Barkovljah sestalo združenje staršev. Izvolilo je svoj odbor, katerega predsednik je Peter Udovič.

OB PRAZNOVANJU 25. APRILA

Predstavniki dežele potrjujejo obveznosti do slovenske manjšine

Berzanti in Comelli obsodila Almirantejev izpad proti Slovincem - Nadaljuje se zakonodajno delo skupščine

Predsednika deželnega sveta Berzanti in deželnega odbora Comelli sta na včerajšnji seji deželne skupščine s posebnim posegom proslavila 25. april, obletnico zmage nad fašizmom in nacizmom in dokončno zmage odprniškega gibanja v Italiji.

S tem se je praktično začela vrsta proslav 30. obletnice italijanskega odprniškega gibanja, ki se bodo v naši deželi zvrstile do 25. aprila prihodnjega leta. Poleg tega, da se z njimi oddolžimo spominu številnih sodržavljancev z našega področja, ki so žrtvovali vse ideološke svobode, demokracije in miru — je dejal Berzanti — so proslave potrebne tudi zato, da se ti ideali prenesejo na mlada pokolenja. Ob tej priliki — je nadaljeval Berzanti — pa ne moremo mimo dejstva, da se v naši državi pojavljajo vznemirljivi simptomi, ki opozarjajo na nevarno popuščanje moralne napetosti in ki se pogosto izražajo v izpadu kriminalne politike. Še večje skrbi povzročajo novi pojavi ekstremizma, nacionalizma, šovinizma in nasilja. Danes še posebno obsojamo izjave, ki so bili izrečeni na nekem shodu v Trstu in ki so hudo žaljive za tuževsko slovensko manjšino in prav tako hudo ogrožajo demokratične pravice, ki jih Slovincem priznava republiška ustava. Zato slovensko potrjujejo obveznosti dežele, da bo zaščitila in utrdila pogoje za civilno sožitje na tej naši zemlji za polno priznanje pravic sodeželanov slovenskega jezika in za ohranitev vzdušja miru in sodelovanja na naši meji. Hkrati s tem izražamo željo, da bi čimprej premostili sedanjost težave v odnosih med Italijo in Jugoslavijo, in to na osnovi pozitivnega sporazuma med sosednima državama.

Berzantijevim izjavam se je v imenu deželnega odbora pridružil predsednik Comelli. V zvezi z izpadom fašističnega prvaka Almiranteja, je Comelli dejal, da gre za izjave, ki so v polnem nasprotju s civilnim življenjem, ki smo ga uresničili in ki ga namestavljamo še naprej vzpostavljati v naši deželi, sklicujoč se na ideale in demokratične dosežke odprniškega gibanja. Deželni odbor bo zavzelo potrjuje, da se bo še naprej zavzemalo — v mejah pristojnosti — za ohranitev sožitja med državljani italijanskega in slovenskega jezika. Na koncu je tudi Comelli izrazil željo deželnega odbora, da bi Italija in Jugoslavija mirno rešili sedanji spor, in to v obojestranskem interesu in v širšem interesu miru in varnosti v Evropi. Comelli je nato pristavil, da bo deželni odbor na eni izmed prihodnjih sej odgovoril na vprašanje, ki so ga vložili komunistični svetovalci Cuffaro, Colli, Baracetti in Lovriha v zvezi z Almirantejevimi izjavami predstavniki KPI vabijo konkretno deželni odbor, naj bi sprožil sodni postopek proti neofašističnemu črnuhu.

V prvem delu se je deželni svet skladno sprejel zakonski osnutek, ki določa avtentično tolmačenje ne-

ke prejšnje norme s področja urtanstva (člen 3 deželnega zakona št. 39 z dne 4. maja 1973). Sledila je razprava o zakonskem osnutku, ki določa nadaljnjih 12 milijard lir za kritje višjih stroškov pri izvajanju dejavnosti del v razdobju od letošnjega leta do vključno leta 1993. Normo so podprle vse svetovalske skupine razen KPI. Komunisti so glasovali proti, njihov predstavnik Bosari pa je v glasovni izjavi naglasil, da njegova skupina ne soglaša z dejstvom, da se tudi ta zakon uvršča med deželne norme, ki so izven vsakega daljnosežnejšega načrtovanja.

Soglasna resolucija uprave bolnišnice

Upravni svet tržaških združenih bolnišnic je soglasno izglasoval resolucijo v zvezi z nevzdržnim finančnim položajem bolnišnice. Reso-

lucijo so naslovili na predsedstvo ministrskega sveta, deželnega sveta in deželnega odbora, predsedniku tržaške pokrajine, županu in združenju bolnišniških ustanov. V resoluciji najprej ugotavljajo, da je finančni položaj postal nevzdržen, ker bolniške blagajne ne izplačujejo svojih dolgov. Kljub vsem poskusom, da bi prišli iz krize, je sedaj uprava v taki stiski, da so celo težave pri izplačevanju plač. Zato so obvestili sindikalne organizacije in deželno upravo in sedaj so sklenili stopiti tudi do vlade, od katere zahtevajo, naj vnaprejšnje izplača vsaj del kreditov bolniških blagajn, tako da lahko bolnišnice nadaljujejo s svojim delom v pričakovanju zdravstvene reforme.

● Kulturni krožek študentskega doma tržaške univerze (ARC) organizira skupaj s študentskima skupinama »Manifesto« in PDUP javno debato o referendumu, ki bo jutri zvečer, ob 20.30 v dvorani študentskega doma.

PRED KAZENSKIM SODIŠČEM

Osem mesecev škvadrstu Claudiu Scarpi zaradi napada na policijska funkcionarja

Petnajst dni zapore antifašistu zaradi izгона svetovalca MSI iz Rižarne

Na seznamu tržaškega kazenskega sodišča (predsednik Ligabue, stranska sodnika Gervasi in Cola, javni tožilec Coassin, zapisničar Casanova) so včeraj bili trije procesi politične narave: proti pripadnikom izvenparlamentarnega levičarskega gibanja »Lotta continua«, ki so oboževali motenja volilnega zborovanja misovskega prvaka Giacomoja, proti trem škvadrstom s civilnim življenjem, ki smo ga uresničili in ki ga namestavljamo še naprej vzpostavljati v naši deželi, sklicujoč se na ideale in demokratične dosežke odprniškega gibanja. Deželni odbor bo zavzelo potrjuje, da se bo še naprej zavzemalo — v mejah pristojnosti — za ohranitev sožitja med državljani italijanskega in slovenskega jezika. Na koncu je tudi Comelli izrazil željo deželnega odbora, da bi Italija in Jugoslavija mirno rešili sedanji spor, in to v obojestranskem interesu in v širšem interesu miru in varnosti v Evropi. Comelli je nato pristavil, da bo deželni odbor na eni izmed prihodnjih sej odgovoril na vprašanje, ki so ga vložili komunistični svetovalci Cuffaro, Colli, Baracetti in Lovriha v zvezi z Almirantejevimi izjavami predstavniki KPI vabijo konkretno deželni odbor, naj bi sprožil sodni postopek proti neofašističnemu črnuhu.

Zatem sta pred sodni zbor stopila 21-letni Lucio Bonetta iz Ul. S. Anastasio 5 in 17-letni Francesco Blasi iz Ul. Cereria 6, ki sta obtožena, skupno z odsotnim 23-letnim Claudiom Scarpo iz Rotonde pri Bosketu, da sta 25. aprila predlanski napadla in pretepla komisarja javne varnosti dr. Petrosina in dr. Viceconteja. Skupniska fašistov je hotela napasti protimilitariste, ki so imeli zborovanje na Goldonijemem trgu, funkcionarja pa sta jim prestregla pot. Fašistični poborniki so se uprli komisarjema in dr. Petrosina tudi ranili, da se je moral zdraviti 10 dni.

Po pričevanju dr. Petrosina (dr. Viceconte je bolan in ni mogel priti na proces), sta zagovornika odv. Fast in znani odv. Bezzičcheri, ki je tudi odvetnik Franca Frede, poskusila postaviti napad v luč, — boja za ohranitev »zdravih načel vojaške službe«. Zlasti Bezzičcheri je izustil kopico fraz o domovini, vojski in »sveti dolžnosti vojaške službe«. Tožilec Coassin, ki je zahteval leto dni zapore za Scarpo, pol leta pa za druga dva obtožena, ki je približal, da se »svete ideale domovine« ne brani tako, da se pretepa komisarje.

Med drugim je dr. Coassin obsodil napad na Stiglianija kot izraz političnega nasilja in dodal, da so se protifašisti borili in žrtvovali v boju za osvoboditev tudi zato, da bi nekega dne »zastopniki določnih strank lahko prisostvovali takim slovesnostim«.

Sodni zbor je delno sprejel predloge branilcev: obsodil je Tribuna, vendar samo zaradi žalitve in nasilja (Stiglianija torej ni poznalo za javnega funkcionarja) in mu prisodilo 15 dni zapore in 20 tisoč lir globe brez vpliva v kazenski list. Seveda je Tribunal takoj vložil priliz proti obsodbi.

Urnik trgovin

Slovensko gospodarsko združenje sporoča urnike trgovin, ki bodo zaradi medtedenskega počitka naslednji: Danes, 25. aprila: vse trgovine do 20. zaprte. Petek, 26. aprila: normalni urnik Sobotna, 27. aprila: normalni urnik

PD »IVAN GRBEC« v škodnju prireditelji 26. aprila, ob 20.30 v društvenih prostorih

FILMSKO REPORTAŽO O BENESKI SLOVENIJI Vljudno vabljeni!

Prosveta

Prosvetno društvo »Rdeča zvezda« iz Saleza prireditelji v nedeljo, 28. t.m. ob 16. uri v prostorih osnovnošolske telovadnice v Salezu proslavo 30-letnice ustanovitve partizanskih šol.

PD Tabor z Opčin gostuje v nedeljo, 28. t.m., ob 17. uri v Marjanem domu pri Sv. Ivanu z mladinsko igrarjo Pavla Golje »Snežuljčica«. Vabljeni.

Včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 25. aprila MARKO, DAN VSTAJE V ITALIJI Sonce vzhaja ob 5.03 in zatone ob 19.03 — Dolžina dneva 14.00 — Luna vzhaja ob 6.47 in zatone ob 22.51. Jutri, PETEK, 26. aprila ZDESILAV

Vreme včeraj: najvišja temperatura 17,5 stopinje, najnižja 11,2, ob 19. uri 15,3, zračni pritisk 1011,8 mb, ustaljen, veter 11 km južnogovzdno, vlaga 60-odst., dežja je padlo 0,7 mm, neha 4 desetinke pooblaščen, morje rahlo razbujeno, temperatura morja 12,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 24. aprila se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 16 oseb. UMRILI SO: 78-letna Antonia Colman vd. Del. Piero, 1. mesec stara Michela Gregorati, 90-letna Giuseppeina Kuzier vd. Vadala, 86-letna Angelica Terpin vd. Zorzon, 68-letni Giovanni Battista Menetto, 40-letni Bruno Scaramella, 77-letni Francesco Illich, 77-letni Giuseppe Cobau, 80-letna Eugenia Maran vd. Starec, 59-letna Eumica Cuccu vd. Marchesan, 82-letna Anna Oleni vd. Scherli, 79-letna Emma Francheschi vd. Ersetti, 64-letni Mario Sossich, 57-letni Mario Kenda, 79-letni Mario Levi Minzi in 84-letni Rodolfo Grego.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure) Rossetti — Emili, Ul. Combi 19; Al Samaritano, Trg Ospedale 8; Tamara & Neri, Ul. Dante 7.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30) Godina — Patuna, Trg sv. Jakoba 1; Grigolon, Alla Minerva. Trg V. Giotti 1; Ai due Mori, Trg Unità 4.

LEKARNE V OKOLICI Boljunec (tel. 228-124); Bazovica (tel. 226-165); Opčine (tel. 211-001); Prosek (tel. 225-141); Božje polje — Zgonik (tel. 225-596); Nabrežina (tel. 200-121); Sesljan (tel. 209-197); Zav. (tel. 213-377); Milje (tel. 271-124).

PRED KAZENSKIM SODIŠČEM

Osem mesecev škvadrstu Claudiu Scarpi zaradi napada na policijska funkcionarja

Petnajst dni zapore antifašistu zaradi izгона svetovalca MSI iz Rižarne

Na seznamu tržaškega kazenskega sodišča (predsednik Ligabue, stranska sodnika Gervasi in Cola, javni tožilec Coassin, zapisničar Casanova) so včeraj bili trije procesi politične narave: proti pripadnikom izvenparlamentarnega levičarskega gibanja »Lotta continua«, ki so oboževali motenja volilnega zborovanja misovskega prvaka Giacomoja, proti trem škvadrstom s civilnim življenjem, ki smo ga uresničili in ki ga namestavljamo še naprej vzpostavljati v naši deželi, sklicujoč se na ideale in demokratične dosežke odprniškega gibanja. Deželni odbor bo zavzelo potrjuje, da se bo še naprej zavzemalo — v mejah pristojnosti — za ohranitev sožitja med državljani italijanskega in slovenskega jezika. Na koncu je tudi Comelli izrazil željo deželnega odbora, da bi Italija in Jugoslavija mirno rešili sedanji spor, in to v obojestranskem interesu in v širšem interesu miru in varnosti v Evropi. Comelli je nato pristavil, da bo deželni odbor na eni izmed prihodnjih sej odgovoril na vprašanje, ki so ga vložili komunistični svetovalci Cuffaro, Colli, Baracetti in Lovriha v zvezi z Almirantejevimi izjavami predstavniki KPI vabijo konkretno deželni odbor, naj bi sprožil sodni postopek proti neofašističnemu črnuhu.

Zatem sta pred sodni zbor stopila 21-letni Lucio Bonetta iz Ul. S. Anastasio 5 in 17-letni Francesco Blasi iz Ul. Cereria 6, ki sta obtožena, skupno z odsotnim 23-letnim Claudiom Scarpo iz Rotonde pri Bosketu, da sta 25. aprila predlanski napadla in pretepla komisarja javne varnosti dr. Petrosina in dr. Viceconteja. Skupniska fašistov je hotela napasti protimilitariste, ki so imeli zborovanje na Goldonijemem trgu, funkcionarja pa sta jim prestregla pot. Fašistični poborniki so se uprli komisarjema in dr. Petrosina tudi ranili, da se je moral zdraviti 10 dni.

Po pričevanju dr. Petrosina (dr. Viceconte je bolan in ni mogel priti na proces), sta zagovornika odv. Fast in znani odv. Bezzičcheri, ki je tudi odvetnik Franca Frede, poskusila postaviti napad v luč, — boja za ohranitev »zdravih načel vojaške službe«. Zlasti Bezzičcheri je izustil kopico fraz o domovini, vojski in »sveti dolžnosti vojaške službe«. Tožilec Coassin, ki je zahteval leto dni zapore za Scarpo, pol leta pa za druga dva obtožena, ki je približal, da se »svete ideale domovine« ne brani tako, da se pretepa komisarje.

Med drugim je dr. Coassin obsodil napad na Stiglianija kot izraz političnega nasilja in dodal, da so se protifašisti borili in žrtvovali v boju za osvoboditev tudi zato, da bi nekega dne »zastopniki določnih strank lahko prisostvovali takim slovesnostim«.

Sodni zbor je delno sprejel predloge branilcev: obsodil je Tribuna, vendar samo zaradi žalitve in nasilja (Stiglianija torej ni poznalo za javnega funkcionarja) in mu prisodilo 15 dni zapore in 20 tisoč lir globe brez vpliva v kazenski list. Seveda je Tribunal takoj vložil priliz proti obsodbi.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

MALI ODER

Miguel Angel Asturias

TOROTUMBO

Igra v dveh delih

Prvič v slovensčini

Prevod: Borut Trekman
Scena in kostumi: Edvard Zajec
Režija: MARIO URSIC

Danes, 25. t.m., ob 17. uri

SLOVENSKO AMATERSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Igor Torkar

POŽAR

Igra v dveh delih

Scena: IVAN VERC
Kostumi: MARIJA VIDA
Koreografija: SELMA MICHELLEZZI
Maske: DEMETRIJ CEJ
Jezikovno vodstvo: MIRA SARDOČ

Režija: SERGEJ VERČ

Danes, 25. aprila, ob 17.30 in v soboto, 27. aprila, ob 20.30 v dvorani PD »I. Cankar«, Ulica Montecchi 6.

Gledališča

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

Danes, 25. t.m., ob 17. uri »Torotumbo« M. A. Asturiasa.

SAG

Danes, 25. aprila 1974, ob 17.30 v dvorani PD »Ivan Cankar«, Ul. Montecchi 6/IV. nadst. druga premiera v sezoni: Igor Torkar POŽAR. Druga slovenska uprizoritev noviete slovenskega dramatika Igorja Torkarja slovensko ljudsko gledališče iz Celja.

Ponovitev v isti dvorani: v soboto, 27. aprila, ob 20.30.

Koncerti

GLEDALIŠČE VERDI

Jutri bo ob 21. uri pod taktirko Georgesa Sebastiani prvi koncert letošnje koncertne sezone. »Pomlad 74«, koncert bodo ponovili v soboto ob 18. uri.

Pri gledališki blagajni (tel. 31948) bodo jutri ponovno začeli prodajati vstopnice za oba koncerta.

Razna obvestila

Prosvetno društvo »S. Škamperle« vabi danes, 25. aprila, ob 10.30 vse svetovalske antifašiste na svečanost polovičnega venca pod ploščo padlih Svetovalčev in proslavo bivega Narodnega doma na Vrdeški cesti.

Narodna in študijska knjižnica sporoča, da je v prodaji v Tržaški knjižnici v Gorici njena nova publikacija, o kateri je Primorski dnevnik že poročal 7. aprila t.l., »Letopis NŠK«. Vsebuje nadzve zanimive slovenske pridige beneskega narodnega buditelja in pesnika Petra Podreke, ki jih je za objavo priredil prof. P. Merku. Publikacija se lahko nabavi neposredno pri NSK v Ul. Ghepa 9 z 20-odstotnim popustom.

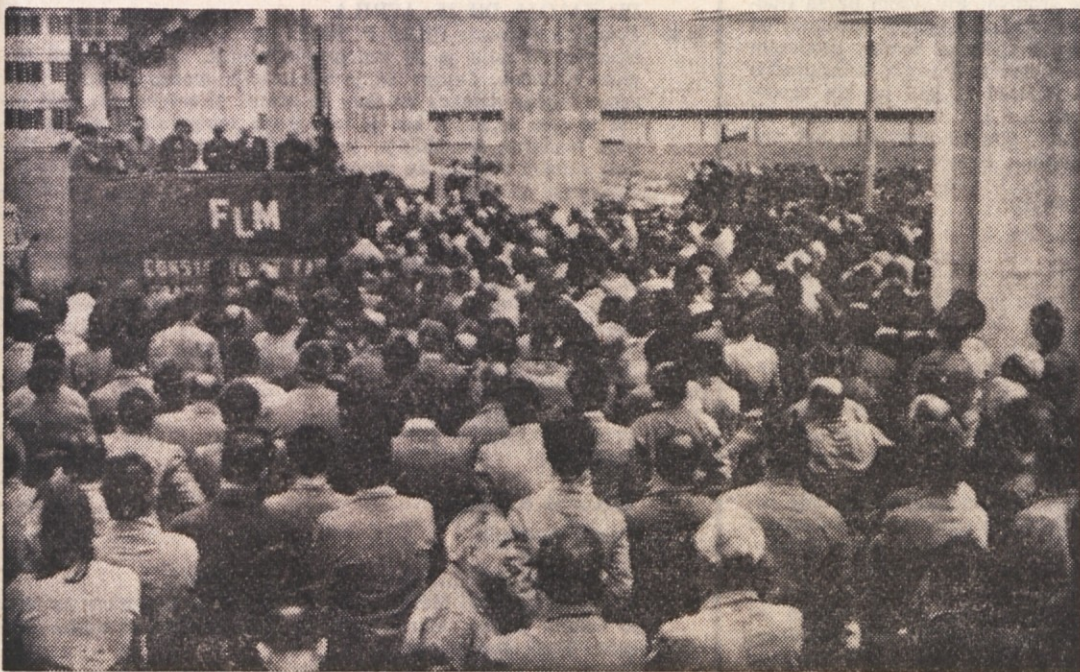
Slovenski mladinski center, Ulica Ginnastica 72 — Mladinski krožek vrti v soboto, 27. t.m., ob 16. uri film »Il volo della fenice« v režiji Roberta Aldricha. Sledi ob 19.30 zabavnost. Vstop izključno z vabilom. Člani lahko rezervirajo vabilo jutri, od 14. do 15. in od 19. do 20. ure na tel. št. 793167 ali pa na sedežu krožka. Pred pričetkom prireditve se vabila ne delijo Vabljeni!

Slovensko ljudsko gibanje iz Trsta vabi na redni občni zbor, ki bo v petek, 26. aprila 1974, v prostorih v Ul. Donizetti 3 s pričetkom ob 20. uri

ODKRITA MARMORNATA PLOŠČA V ČAST 42 PADLIH TOVARNE FMSA

V tovarni GMT mogočna proslava obletnice vstaje proti fašizmu

Govora predstavnika delavcev Valenticha in bivšega borca Steffja - Brzojavka notranjemu ministrstvu

Množica med večeršnjim odkritjem plošče padlim v tovarni GM

OBRABLJENE ZLATE
IZDELKE vseh vrst plačamo do 3.200 lir na gram, po čistoti in vrsti.

GARANTIRANE
BRILJANTE za investicijo nudimo še po posebnih cenah. Barva garantirana s posebnim potrdilom «Gemological Institute of America».

DARWIL

URE — SREBRNINA
NAK — DRAGULJI

TRST
Trg sv. Antona 4/I, II, III
Tel. 36231 - 61932

PISMO UREDNIŠTVU

KATOLIČANI IN NERAZVEZLJIVOST ZAKONA

Slovenski koordinacijski odbor proti odpravi razporek nam je poslal naslednje pismo s prošnjo za objavo.

V zadnji številki lista nas uredništvo Katoliškega glasa prosi za pojasnilo, kako tolmačimo nauk zadnjega vatikanskega koncila v zvezi z razporeki (v 48. poglavju Pastoralne konstitucije). Radi odgovorjamo na zastavljeno vprašanje posebno zato, ker se nam zdi, da propaganda proti razporeku vedno pogosteje sega po tem sredstvu pritiska na javno mnenje. Dvomljiv poseg cerkvene hierarhije v politično diskusijo o referendumu pa se nujno naslanja samo na temeljni cerkveni nauk o družini.

Priznati moramo, da je govor o nerazvezljivosti zakona lahko zelo zapleten, saj se v katoličanu prepleta človeško gledanje z verskim prepričanjem in torej s cerkvenim naukom. Zato v človeku ne smemo ločevati (ne pa razlikovati!) raznih sestavnih delov njegove psihe. Človek - kristjan, ki verjame v zakon in v njegovo karizmatično nerazvezljivost zakona, ne kot vernik in ni, bolj splošno, kot človek. Na to domeno se naslanja tako škofovski dokument proti razporeku kot tudi propaganda vseh tistih sil, ki se poslužujejo verskega prepričanja italijanskih državljanov v propagandni odpravi zakona Fortuna - Basili. Italijanski državljani kot verniki (in prav zato, kot so verniki in njih nauk cerkve obvezuje) morajo glasovati proti razporeku. To je pa menda tudi najmočnejši argument v rokah protipropagande in upravičeno se tedaj Katoliški glas čudi in sprašuje, kako se je mogla skupina katoličanov izreči v povsem nasprotni smeri in kako ta skupina v slovenskem koordinacijskem odboru proti odpravi razporek opravičuje svojo izbiro.

Naj bo takoj v začetku jasno, da tudi mi ne postavljamo v dvom nerazvezljivosti družinske zveze, tako kot jo kaže evangeljsko sporočilo Kristusa, kot jo utemeljuje cerkveni nauk in kot izhaja iz koncilskih dokumentov, zlasti iz že omenjenega 48. paragrafa.

Toda pri tem smo na eni strani bolj strogi, kot pa določa sam cerkveni nauk, na drugi pa skuša-

mo razumeti celotno problematiko družine in zakonskega življenja v luči vsakdanjega življenja, tako kot nastaja, tako kot se razvija in tako kot se bogati.

Mnenja smo, da je treba spoštovati vsak zakon, ki je bil pravilno in odgovorno sklenjen med moškimi in ženskami in ki ima po svoji resni pripravljenosti v sebi vso garancijo dosmrtnega trajanja. Zakon, ki si pri poroki to tudi iskreno želi, pa naj bosta katoličana, druge vere ali brez vere. Cerkev zana biti bolj krivična, civilnih zakonov, na primer, ne priznava in zanjo pravištvuje tista zakonca, ki sta si z vso dobro vero obljubila večno zvestobo. Prav zaradi tega ima fašistični poslanec Almirante dve ženi, ki si je prvič poročil samo civilno in tedaj za Cerkev ni bil poročen in se je kasneje ponovno poročil z drugo ženo, tokrat seveda samo cerkveno. Tako stališče Cerkev se nam ne zdi najpravišeje.

Prav tako pa smo proti totemu in okostenelemu izključno normativnemu gledanju na zakonsko življenje. Mož in žena nista dva mehanska predmeta, ki ju poroka postavi v okvir zakona in tam ostaneta negibno svetniška za vse življenje. Sta in ostaneta dva enakovredna človeka, ki morata vsak dan sprosti utrjevanj svoj zakon, dan sprosti utrjevanj svoj zakon, dan sprosti utrjevanj svoj zakon, dan sprosti utrjevanj svoj zakon.

Tako bi moralo biti, če bi bili vsi ljudje popolni. Tudi pri katoliškem glasu vedo, da ni vedno tako. Včasih se stvari zelo zapletejo, zakonci se odtujijo, ločijo in morda zasvojevajo. Mislim, da pri vsej dobi volji ne moremo govoriti o družinski sreči in vzajemni ljubezni pri dveh osebah, ki se zasvojevata, ločita in si postaneta tuja. Njun zakon ostane samo na papirju. Nekatere slične primere je možno paravnati, so na drugi, in teh je zelo malo, ki neopopravljivo in dokončno propadejo.

Če pogledamo v evangelje ali če

prislunemo vatikanskim sklepom, bi je težko našli v duhu (ne v črki!) opravičilo, zakaj je treba take zveze za vedno obsoditi na življenjsko v nasprotju s tistim veseljem ožaništem, ki ga je na svet prinesel Kristus.

In tako bomo tudi odlomek iz koncilske pastoralne konstitucije, ki jo moremo razumeti v svojem najosnovnejšem oprijemu, kot se izraža že v naslovu, ki so ji ga škofje hoteli dati «Gaudium et spes» (Veselite in upanje). Upravičeno se torej sprašujemo, česa naj bosta vesela in na kaj naj bosta žalostna dva zakonca, ki zaradi svojega slabega pripravljenega zakona živita ločena drug od drugega in sta od cerkvenih določil obsodena ali na samotno življenje (brez perspektive za prihodnost) ali pa na novo grešno razmerje. Tudi možen ugovor: Katoliškega glasa, naj zakonca trpita in se pokorita za svoj slabo sklenjeni zakon, se kaj čudno lahko veže na evangeljsko opuščenje in na evangeljsko srečo.

Tako smo razumeli omenjeni dokument vatikanskega koncila. Zlasti pa tisti stavek, ki ga Katoliški glas ne prinaša. «Tako si mož in žena, ki v zakonski zvezi nista več dva, ampak eno telo, s tesno osebno in dejavno povezanostjo med seboj pomagata in se drug drugemu podpirata ter tako na izkustveni način doživljata smisel svoje emote in ga dosegata v vedno večji polnosti. Dokument se nato logično zaključuje, da je tak zakon nerazvezljiv in s tem se kot rečeno vsekakor strinjamo.

Torej ni nerazvezljivost tista, ki zakoncu in ujetju ljubezni, ampak sta obratno družinska zvestoba in ljubezen tista, ki zakoncu jeta nerazvezljivost zakona.

Prav zato tudi ne smemo katoličani zahtevati, da se zakonci državnega nerazvezljivosti, ampak je naše poslanstvo v tem, da predlagamo, predvsem pa da pokažemo, kako se gradi ljubezen, ki pogojuje družinsko zvezo vse življenje.

Čez dva tedna bomo v skladu s tem svojim prepričanjem glasovali proti odpravi razporek, glasovali bomo NE!

Slovenski dijaki proti fašističnim provokacijam

Nazadnjaške sile v Italiji so sprožile val nasilja, da bi ustvarile napetost v državi ter dosegle svoj cilj na referendumu ter tako potisnile politično os v desno. V to verigo črnega nasilja spada tudi provokacijski nastop voditelja neofašistične stranke Almiranteja. S tem v zvezi so dijaki trgovske šole v Gorici sprejeli naslednjo resolucijo:

«Dijaki slovenske trgovske šole v Gorici ogorčeno protestiramo proti rasističnemu in provokatorskemu govoru, ki pa je imel fašist Giorgio Almirante v Trstu v četrtek, 18. aprila v katerem je dejal, da je treba uničiti slovenski baci. Dijaki slovenske trgovske šole zahtevamo od pristojnih oblasti, da v bodoče preprečijo take fašistične demonstracije, ker bi lahko ponovno privedle do rasne mrznje, ki ne bi nikomur koristila (razen fašistom seveda!), zlasti pa bi ne koristila nam, ki živimo na obmejnem ozemlju.»

Obvestilo fotografskega odseka PD «Sovodnje»

Prosvetno društvo «Sovodnje» — fotografski odsek — obvešča udeležence tečaja, da bo praktična vaja fotografiranja v naravi danes, 25. t.m. ob 13.30. Tečajniki naj se zberejo ob napovedani uri pred Kulturnim domom v Sovodnju.

PROSLAVA DNEVA VSTAJE IN ZMAGE NAD NACIFASHIZMOM

Ustvariti takšno družbeno ozračje ki bo zajamčilo svobodo in enakost

Spominske svečanosti na pokopališčih pred spomeniki in obeležji padlim - Enotna pobuda mestnih krožkov

Zaradi okrepljene fašistične dejavnosti po vsej Italiji, ki ima za cilj z napetostjo v družbi ustvariti ugodna tla za spodkopavanje našega demokratičnega reda, ustvarjanje žarišč mednarodnih zapletov in motenje kampanje za referendum, ima današnji praznik vstaje italijanskega ljudstva v se- verno Italiji in zmage nad nacifa- šizmom še prav poseben pomen. Tega dejstva se zaveda demokratično in protifašistično prebivalstvo. Zato bo svojo privrženost idejam odporniškega gibanja izpovedalo s sodelovanjem na svečanostih, ki jih borbovske organizacije in stranke prirejajo danes na grobovih, ob spomenikih in obeležjih žrtvam o- svobodilne vojne.

Sekcije ANPI in nekdanji partizani ter protifašisti iz Gorice, gorške okolice, s Krasa in iz Erd se bodo spominile danes, 29. letnice zmage nad nacifašizmom z obiskom žarišč našega osvobodilnega boja, kjer bodo govorili o 25. aprilu, nastopili bodo pevski zbori, položili pa bodo tudi vence. Svojo pri- soto na tečajih v Gorici, v svojem območju, prireja ANPI.

Skupina protifašističnih in demo- kratičnih krožkov italijanske in slo- venske narodnosti je sklenila eno- no proslaviti današnji praznik s se- stavo skupne delegacije, ki se bo danes ob 9.30 dalje poklonila žrt- vam nacifašizma pred židovsko si- nagogo v Ascolijevi ulici, na goriskem Gradu, kjer so streljali tal- ce, in na glavnem pokopališču v Gorici, kjer je grobišče padlih ita- lijanskih in slovenskih protifašistov.

Pri tej pobudi bodo sodelovali krožki Rinascita, Salvemini, Incon- tri di frontiera aperta, Circolo per la libertà di cultura, prosvetno dru- štvo «Oton Zupančič», ACLI, Impe- gno cristiano, Piccolo cineforum in medškolski dijaški odbor.

V obrazložitvi te pobude krožki navajajo svojo vlogo pri političnem in kulturnem zavzemanju za raz- voj protifašistične in demokratične zavesti. Svojo pobudo ti krožki osla- njajo na nauk iz enotne proslave 30-letnice gorške fronte. V svojem

PI za vasi Peč, Rupa in Gabrje sta dan vstaje proslavili že sinoči s svečanostjo pred spomenikom padlim pri županstvu.

Skupina protifašističnih in demo- kratičnih krožkov italijanske in slo- venske narodnosti je sklenila eno- no proslaviti današnji praznik s se- stavo skupne delegacije, ki se bo danes ob 9.30 dalje poklonila žrt- vam nacifašizma pred židovsko si- nagogo v Ascolijevi ulici, na goriskem Gradu, kjer so streljali tal- ce, in na glavnem pokopališču v Gorici, kjer je grobišče padlih ita- lijanskih in slovenskih protifašistov.

Pri tej pobudi bodo sodelovali krožki Rinascita, Salvemini, Incon- tri di frontiera aperta, Circolo per la libertà di cultura, prosvetno dru- štvo «Oton Zupančič», ACLI, Impe- gno cristiano, Piccolo cineforum in medškolski dijaški odbor.

V obrazložitvi te pobude krožki navajajo svojo vlogo pri političnem in kulturnem zavzemanju za raz- voj protifašistične in demokratične zavesti. Svojo pobudo ti krožki osla- njajo na nauk iz enotne proslave 30-letnice gorške fronte. V svojem

delovanju pa stremijo k skupnim naporom za okrepitev demokratič- nih ustanov in za mobilizacijo ši- rokih plasti meščanov, ker se za- vedajo da bodo le tako odstranili nevarnost fašističnega pojava in bodo ustvarili takšno družbeno o- zračje, ki bo na podlagi načel usta- ve resnično zajamčilo svobodo in enakost vseh državljanov.

Mopedist trčil v odprta avtomobilska vrata

V Sovodnju, na glavni ulici, se je včeraj ob 13.30 ponesrečil 65-letni upokojenec Jože Tomšič iz Bilj. Tomšič se je z mopedom vozil iz Gorice proti Peči, ko je v Ulici Ex Impero trčil v odprta vrata Fiat 500, last 23-letnega Ga- briela Perica iz Doberdoba. Ta je namreč odprl vrata avtomobila, ne da bi pogledal če je pot prosta.

Tomšiča so najprej prepejali v gorško bolnišnico, od koder ga je hčerka z avtom odpeljala v šem- petrsko bolnišnico, kjer so mu ugo- tovlili možganski pretres, poškodbe po obrazu in na rokah. Ozdravel bo v 20 dneh.

PRESENETLJIVE IZJAVE GLAVNE OBREMNILNE PRIČE

Walter Di Biaggio ni bil nikdar prepričan o krivdi in udeležbi obtožencev pri atentatu v Petovljah

Preiskovalcem naj bi bil izjavil, da ve le za nekatere stične točke med atentatom in sedanji obtoženci - Številne druge priče pa so povedale stvar drugače - Cesare Gallina si je v videmskem zaporu zapisal Di Biaggiovo izpoved

«Nisem nikdar bil gotov, da so da- našnji obtoženci izvedli atentat v Pe- tovljah in nisem o tem gotov niti danes. Nisem nikdar ničesar dejal in vedel o Petovljah. Obstajale so nekatere stične točke med aten- tatom in tem, kar so delali obtoženci. To sem tudi povedal preisko- valcem.» To so nepričakovane iz- jave glavnih obremenilnih prič Wal- terja Di Biaggia na včerajšnji raz- pravi pred tržaškim sodiščem, ki so dvginile oblak prahu.

Bilo je med pričevanjem Walterja Di Biaggia, ko mu je vprašanja postavjal odvetnik De Luca iz Ve- rone. Ko ga je De Luca vprašal: za- vzroke njegove izjave karabinjerem na gorškem kolodvoru (Walter Di Biaggio je namreč 5. julija 1972, ko so ga karabinjerji prevažali iz goriskega v videmski zapor, dejal službojučemu podčastniku, da ve ne- kaj o Petovljah in da bi rad na tem v zvezi govoril s častnikom, ki vodi preiskavo), je dobesedno odgo- voril: «Upal sem, da bi karabinjerji povedali nadrejenim, da nekaj vem, ne o Petovljah, marveč o neki stvar- ri...» Ko je odgovoril te besede je vpadel odv. Battello in pričel za- čudeno vprašal, kako da ni 5. ju- lija nič vedel o Petovljah ter zahteval, da bi še enkrat prisluhnili točnim besedam, ki jih je bil Di Biaggio tedaj izgovoril. Prišlo je do zmedenih izjav Di Biaggia, do vpa- dov javnega tožilca, čes da so pri- čo obsuli z vprašanji, do medicke odvetnikov Morgere in Pascolija (ci- vilna stranka), nakar je predsednik Dr. Corsi sklenil poslušati na trak posnete izpovedi. Di Biaggiove iz- jave so v dvorani vsi napeto poslu- šali: 5. julija 1972, skoro mesec in pol po atentatu, ni vedel kdo je iz- vršil atentat v Petovljah in tega še danes ne ve. Je pa poznal nekatere, čudne okoliščine, ki bi jih lahko pripisal obtožencem, kot npr. iz- java Marije Mezzorane (v videm- skem zaporu nekaj dni pred aten- tatom), da je vse pripravljeno za- tuk mednarodne kasnejše izjave o ukradenem avtomobilu, ter dejstvo, da je on vedel, da je imel Resen

razstrelivo in da je poznal vzroke nevolje obtožencev do karabinjer- jev in želje po maščevanju.

Včerajšnje Di Biaggiove izjave, ki so v nasprotju z izpovedmi med za- siševanjem, so seveda sprožile o- blak prahu v sodni dvorani. Pred- vsem se Di Biaggiove izjave ne pre- dajo z izjavami drugih obremenil- nih prič. Brigadir karabinjerjev A- drianio Biazzi in karabinjer Loren- zo Giacomello, ki sta pričala v pone- drejek, sta 5. julija 1972 spremljala Di Biaggia iz goriskega zapore v videmskega, že na gorškem kolod- voru je Di Biaggio, po njunih izjavah, dejal, da ve nekaj o Petovljah in da hoče v zvezi s tem govoriti z oficijem, ki vodi preiskavo. Di Biaggio je poudaril tudi kapetan karabin- jer Antonio Chirico, ki je pričal prejšnji petek, ter dejal, da je ob- iskal Di Biaggia v videmskem zaporu in da mu je ta pričel govoriti o Petovljah. To je na včerajšnji raz- pravi povedala tudi priča Cesare Gallina, ki je bil lani aprila zaprt skupno z Di Biaggio v videmskem zaporu in katerega se je Di Biag- gio, po nekem pogovoru s kapeta- nom Chiricom, izpovedal. To je bilo točno pred letom dni, lani, 24. aprila.

Zakaj se Di Biaggio sedaj izkima in govori o istih dogodkih drugače kot trdijo karabinjerji in priče? Za- kaj danes zanika podpisane izpovedi karabinjerjem. Vtis imamo, da se je včeraj Di Biaggio, na spretno po- stavljena vprašanja odvetnika De Luca, zarekel in da je splahnela vsa teža njegovega obtežljivega pričevanja, ki je vse, kar ima javni tožilec v rokah.

Včerajšnja razprava se je pričela z zasliševanjem priče Cesara Gal- line. Tega je poklical na sodišče javni tožilec. Gallina je bil sedem mesecev v začetku lanskega leta v videmskem zaporu, obsojen zaradi namernega stečaja trgovskega pod- jetja. V zaporu so vsi vedeli, je de- jalo Gallina, da je Di Biaggia več- krat obiskoval kapetan Chirico. La- ni, 24. aprila, je Gallina na popo- lniškem dvornem sprejemu na dvo-

rišču zapore opazil, da je bil Di Biaggio precej nervozen. Srečala sta se in vprašal ga je kaj mu je. Di Biaggio mu je odgovoril, da ga je bil kapetan Chirico spet zaslišal in da je mu tistega dne dejal, da mu razbije glavo, če ne pove vse- ga kar mu je znanega. Pričela sta se pogovarjati in Di Biaggio mu je pričel praviti podrobnosti o peto- velskem atentatu. Pričel je si ji- ma je tudi zapornik Giuseppe Dru- sian, ki je samo poslušal. Dejal je, da je 31. maja zvečer karabinjer- jem telefoniral brat Marije Mezzo- rane, da mu je krp. Chirico po- kazal fotografije švicarske vase Pe- drinate, da sta bila z Resenom v Svici, da mu je plavalas Marije Mezzorane v zaporu nekaj dni pred aten- tatom povedala, da je vse priprav- ljeno in da je takrat on, Di Biag- gio, skakal od veselja. Di Biaggio je Gallini dejal tudi, da je bilo tež- ko najti razstrelivo «T 4» v Italiji in da je bilo to podobno tistemu, ki je poglaval zrak Feltrinellija. Di Biaggio se je cele pol ure izpo- vedoval Gallini, ni vedel pa, da ima

ta karabinjerskega brigadirja za zeta.

Ko se je Gallina vrnil v svojo ce- lico, ki jo je delil z Giuseppom Drušanom, si je vse kar je slišal od Di Biaggia zabeležil. Isti večer je Gallina v zaporni pisarni zahte- val pogovor s kapetanom Chiricom, ki je prišel v zapor naslednjega dne. Gallina mu ni povedal nič, dejal pa je, da hoče govoriti s preiskovalnim sodnikom. Drušan je že nekaj dni kasneje govoril z videmskim držav- nim pravdnikom, Gallina pa šele 7. maja z gorškim preiskovalnim so- dnikom dr. Čenišjem in z gorškim državnim pravdnikom dr. Pascolijem. Včeraj je Gallina v več kot uri trajajočem pričanju potrdil vse podrobnosti razgovora z Di Biag- giom.

Za njim je prišel v sodno dvora- no Mario Brigadini, solastnik z bra- tom avtomobilsko delavnico v Sve-

(Nadaljevanje na 6. strani)

● Avtomobil podjetje Ribi javi- la, da bodo danes avtomobili vozili po običajnem prazničnem vozni redu.

PO PRIČANJU DOMAČINA IVANA ČEVDEKA

TUDI MALA VASICA PEČ SE JE IZKAZALA V NOB

V vasi je deloval odbor, ki je skrbel za učinkovito podporo partizanom - Preprečena nemška represalija

Vsako leto, ko proslavljamo 25. dne zglasila na občini v Sovod- njah domačin dr. Bobič in župnik iz Mirna, ki sta dogodek prijavila tridesetimi leti pripetli našim lju- dem v njihovem srditem boju za svobodo in lastne pravice. Svoj de- lež pri strju nacifašističnih oku- pacijskih sil so prispevali tudi pre- bivalci s Peči, škofije, na griču urejene vasice v sovodenski ob- čini.

V odbor Osvobodilne fronte, ki je takrat vključeval še vasi Gabrje, Rubije in Rupa, sta bila sprejeta tudi dva predstavnika s Peči. Se- danj 77-letni Ivan Čevdek s Peči št. 38 leta je pripraveval, da sta to bila sedaj pokojna Franc Kovic in Ludvik Volk. Njima, kakor dru- gim vaščanom, so bila predvsem zaupana terenska dela, kot so zbi- ranje živil po vasi, zbiranje ljudi za vključevanje v partizanske edi- nice, vzdrževanje poštnih povezave z odbori drugih okrajev in manjše saboterske akcije. Ko so, po oprav- ljeni terenski akciji v Dolu, oba odbornika zajeli na Kučiku in od- vedli v tržaške zapore, je njihovo nalogo sprejel Ivan Čevdek. Po na- logu predsednika OF iz Sovodnje je pobiral živila, denar in oblačila po vasi in jih izročal posebnim ko- misijam. Komisija je imela nalogo razdeliti blago tistim potrebnejšim družinam, ki so imele moze v par- tizanih in so ostale na domu samo žene z otroki in dedi. Skrbeti je moral za reden prevoz živil, ki se je pod stroгим nadzorstvom kra- jnih odborov OF odvijal iz Fur- lanske v Renče. Med poštovnimi prevozniki sta bili tudi domači Kovčevi družini, ki sta imeli vo- zove in vprego.

Nekaj časa je vasi grozila re- presalija nemške vojske. Partizani so namreč zajeli in ustrelili na po- lju pod vasjo nemško izvidnico šti- rih vojakov. Čez noč so Petanci žrtve pokopali v vrtu pri naselju. Kmalu pa so se v vasi oglasili Nem- ci in zahtevali pojasnila o dogodu- ki in vrnitev štirih trupel. V obrat- nem primeru bi zažgali vas in so- strelili 40 prebivalcev. Po krajšem posvetu z vaščani sta se naslednje

ga dne zglasila na občini v Sovod- njah domačin dr. Bobič in župnik iz Mirna, ki sta dogodek prijavila tridesetimi leti pripetli našim lju- dem v njihovem srditem boju za svobodo in lastne pravice. Svoj de- lež pri strju nacifašističnih oku- pacijskih sil so prispevali tudi pre- bivalci s Peči, škofije, na griču urejene vasice v sovodenski ob- čini.

Poleg opisanih je bilo v vasi še nešteto drugih pobud in oblik po- moči partizanskim enotam, žal pa so mnoge bogate spomine na odpo- rniško delovanje na Peči nesli s se- boj v grob ljudi, ki svojih dejanj iz tega obdobja niso nikomur za- upali.

OB VELIKI UDELEŽBI DOMAČINOV

Prvo uspelo predavanje obnovljenega PD «Naš prapor»

Društvo zajema vasi Pevmo, Štmaiver in Oslavje

Prvo predavanje obnovljenega prosvetnega društva «Naš prapor» iz Pevme, Štmaiver in Oslavje je popolnoma uspel. Do kraja pol- no dvorane gostilne Pri Pepiju na Oslavju je izpričala zanimanje, ki

Sovodensko tkalnico so prodali Costi

Ker so člani tovarniškega sveta sovodenske tekstilne tovarne «Co- tonificio Goriziano» šele na sestanku na zvezi industrijev izvedeli, da je obrat kupil ladjar Costa iz Genove, so skupno s sindikalisti protestirali proti politiki izvršenih dejstev, ki ne priznava predhodnega informira- nja delavskega kolektiva, občins- kih in deželnih oblasti o namenih lastnika.

Sindikalne organizacije so še za- steti ogorčene nad takšnim ravna- njem zato, ker je takšna tovarna prodaja pomoč rotacijskega sklada, proste cone in dežele, torej javni denar.

Sedaj jim je razumljivo, zakaj je poprejšnji lastnik neprestano i- skal iz trte izvita opravičila za odlaganje pogajanj o zahtevah sin- dikatov in s tem povzročal stavko- kovo gibanje delavcev.

Sindikati se bodo pri pristojnih o- blasteh pozanimali za resnične vzro- ke prodaje ter pozivajo delavce, naj nadaljujejo s svojim bojem.

Deset predavanj o evropski skupnosti

V pokrajinski sejni dvorani so v ponedeljek pričeli s ciklusom pre- davanj za gospodarstve, sindikalne in družbene operaterje. Predavanja bodo obravnavala dejavnost komi- sije pri evropski skupnosti. Na prvem predavanju je imel uvodno besedo deželni odbornik za prevoze Gino Cocianni, ki je kratki zadožen, da spremlja odnose naše dežele z evropsko skupnostjo. Cocianni je dejal, da je naša dežela dvakrat decentralizirana: leži na robu Ita- lije in hkrati na robu evropske skupnosti. Po njegovi sodbi pa se takšen njen položaj lahko spremeni, da postane poleg središča kulturne- ga in omankega delovanja tudi go- spodarsko - politično središče.

Poročilo o delovanju komisije pri evropski skupnosti je imel dr. Di Gioia, ki deset let zastopa deželo v Bruslju.

Na srečanju s časniki je na- čelnik tiskovnega urada in propa- gande na deželi Dario Rinaldi opisal odnose dežele s komisijo evropske skupnosti.

Kino

Gorica

VERDI 15.00-21.30 «I duri di Okla- homa». J. Scott in S. Dunaway. Barvni film.

CORSO 15.15-21.30 «Chi ucciderà Charles Varick?», V. Matthan in L. Farr. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

MODERNISSIMO 15.15-21.30 «Il de- litto Matteotti». F. Nero. Barvni film.

VITTORIA 15.00-21.30 «Cosa vogliono da noi queste ragazze?». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

CENTRALE 15.00-21.30 «La tana de- la volpe rossa». E. Porter in J. Kenney. Barvni film.

Tržič

AZZURRO 14.00-22.00 «Afrika». Barv- ni film.

EXCELSIOR 14.00-22.00 «Lo spaven- tamento». Barvni film.

PRINCIPE 14.00-22.00 «Jesus Christ Superstar»

Nora Gorica

SOCÁ «Kabaret», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

SVGBODA «Trgovina s seksom», fran- coski barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKE «Portrait ninfomanke», ame- riški barvni film ob 19.30.

RENCE Prosto.

PRVACINA «Pridi, pridi ljubezen mo- ja», švedski barvni film ob 20.00.

DEJURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je de- žurna lekarna «Al giardino», Korzo Verdi 57, tel. 2879.

DEJURNA LEKARNA V TRZICU
Danes ves dan in ponoči je de- žurna lekarna «S. Antonio», Ul. Ro- mana 147, tel. 40497.

Prispevki

Ob sedmi obletnici smrti Gizele Ferko daruje Filma Bregant 10.000 lir za partiz

Tržaška folklorna skupina po vaseh Beneške Slovenije

V nedeljo je, kot smo že poročali, tržaška folklorna skupina obiskala štiri vasi Beneške Slovenije in povsod izvedla svoj bogati spored (slika zgoraj). Pred nastopom je tržaške peslece pozdravil predsednik čedadskega društva «Ivan Trinka» dr. Viljem Černo (spodnja slika). Folklorna skupina se zahvaljuje Repencem za narodne noše ter agrarji Močilnik za slamnike

V št. Lenartu so člani tržaškega slovenskega folklornega ansambla počastili spomin 13 padlih slovenskih partizanov in položili na njihov grob vence

Odnosi med arabskimi deželami

Bodo napad na egiptovsko vojnotehnično akademijo ter obtožbe ki so bile izrečene v Kairu, še poslabšali odnose z Libijo?

Napad na vojno - tehniško akademijo pretekli tetrtek v Kairu, je nepričakovano še bolj zapletel egiptovsko - libijske odnose. Naslednjega dne po napadu je v egiptovskem uradnem sporočilu bilo rečeno, da je organizator napada «konec preteklega leta odšel v Libijo, na poziv libijske vlade, da bi se tu udeležil diskusije o organiziranju subverzivnih gibanj v arabskem svetu ter o njihovem financiranju». Nadalje je bilo tudi rečeno, da je v Tripolisu «srečal odgovorne libijske osebnosti, ki so iznesle svoje obtožbe proti Egiptu».

Podobne obtožbe, brez izrecnega imenovanja Libije, je iznesel tudi dr. Saleh Abdulah Sarij, osemindesetletni funkcionar Arabske lige. Glede na številne podatke, ki so bili o njem takoj objavljeni, je bržkone že od prej znan aretacijski Rečeno je bilo, da je ob aretaciji imel pri sebi egiptovski aktiven iz od 1. 1960, ko je kot politični begunec obiskoval v Bagdadu neki vojaški tečaj. Pripisujejo mu tudi zveze z nekaterimi med sabo skrajno različnimi organizacijami, tako na primer s skrajno desničarskimi in ultrareligioznimi muslimanskimi brati, podobno orienrirano Islamsko osvobodilno organizacijo, toda tudi s slobodnoročnimi komunistično partijo. Ker je po poreku Palestinec, je skušal — kot se zatrjuje — prodreti tudi v vrste Palestinske osvobodilne organizacije, vendar mu to spričo budnosti organizacije odpora ni uspelo.

Kairsko javno tožilstvo poroča, da preiskava teče naprej, da bi se odkrili vsi cilji organizacije in dimenzije dogodkov. Vendar pa, kar je bilo o Salehu od egiptovske strani že doslej rečeno, zadostuje za

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Spoznali boste novega sodelavca. Ne vsiljute svojih idej prijateljem. BIK (od 21.4. do 20.5.) Pazite se pred načrti, ki nimajo osnove. V čustvenih zadevah bodite bolj uvidelvi.

DVOUČKA (od 21.5. do 22.6.) Nekaj težav in ovir, ki pa vas ne smejo prestrašiti. Večer v prijetni družbi. RAK (od 23.6. do 22.7.) Nekoliko se boste morali potruditi. V nevarnosti bo čustveno razmerje.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Z dobrim uspehom boste rešili svoje osebno vprašanje. Prijeten obisk starega prijatelja.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Sprejmite poslovno ponudbo, ki vam bo prinesla uspeh. Nerazumevanje s strani drage osebe.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Zaključili boste posel, katerega razvoj vas bo razburjal. Harmonija v družini.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Odložite ukrepe, ki so tre-

NOVO NA KNJIŽNIH POLICAH

M. GUČEK: Šerčerjeva brigada

Bolj kot za zgodovinsko ali strateško monografijo gre za pripovedno delo, v katerem je v ospredju človek - borec

Trideseta knjiga v vsaki knjižni zbirki že nekaj pomeni. Če gre za knjige ki govorijo o osebnostnem boju in za knjige, ki so pripravljene po nekem dolgoročnem in sistematičnem načrtu, pa je tak pomen še večji. Ne bi ponavljali tega, kar smo o zbirki NOV in POS, ki jo izdaja založba Partizanska knjiga, že zapisali. Naj pa poudarimo predvsem to, da bomo s to zbirko, ki bo štela predvidoma osemdeset knjig, dobili čim bolj objektivno sliko o našem osvobodilnem boju. Zato knjige te zbirke upoštevajo poleg partizanskega tudi sovražniško gradivo in poleg dokumentov tudi pričevanja očitvecev. In zato si avtorji teh knjig prizadevajo tudi čim bolj objektivno prikazati osvobodilni boj, zgodovino neke vojaške enote ali boj na določenem področju, kakršna je pač knjiga. Ta zbirka, ki prinaša knjige, ki prikazujejo zgodovino in razvoj vseh partizanskih

enot ima tudi problemski del, ki obravnava posebne dejavnosti osvobodilnega boja in nekatera važnejša obdobja in dogajanja v njem. Zdej smo torej dobili trideseto knjigo te pomembne zbirke, knjigo, ki je posvečena Šerčerjevi brigadi. Ker pa je bilo delovanje te brigade dolgo in obsežno, bosta o Šerčerjevi brigadi govorili kar dve knjigi. Prva, ki obsega obdobje od ustanovitve brigade v jeseni 1942 pa do njenega odhoda na Stajersko v januarju leta 1944, je dalj pred nami. Njen avtor je Milan Guček, ki že v svoji spremni besedi označuje značaj svoje dela. Ko opisuje bojno pot brigade in njeno zgodovino, pravi, je imel vedno namen postaviti na prvo mesto človeka z vso njegovo močjo in nemočjo. Zato tudi posveča svoje delo tistim, ki so za svobodo žrtvovali svojo življenja. Njegova monografija o Šerčerjevi brigadi naj bi bila šele

začetek, zasnova za res v vsestranski prikaz življenja in dela Šerčerjeve brigade. Vsi nekdanji borci te brigade in udeleženci osvobodilnega boja naj bi prispevali za izpopolnitev arhivskega gradiva. Predvsem pa se Gučkova knjiga nekoliko razlikuje od drugih knjig te zbirke, predvsem po zasnovi. Pisanja monografije se namreč ni lotil ne kot zgodovinar ne kot vojaški strateg ali taktik, temveč predvsem kot pripovednik. Prav v tem pa je bistvena razlika od drugih brigadnih monografij.

Knjiga, ki jo imamo sedaj pred seboj, se razumljivo začneja s političnim in vojaškim položajem, kakršen je bil jeseni leta 1942, ko je bila Šerčerjeva brigada ustanovljena. V osmih naslednjih poglavjih, razdeljenih na vrsto naslovov, pa je prikazana rast in bojna pot brigade. Vse v kronološkem redu. V tem pogledu se knjiga o Šerčerjevi brigadi torej ne razlikuje od drugih tovrstnih knjig, ki poskušajo čim bolj podrobno, izčrpno ter vsestransko prikazati spopade, boje, uspehe, poraze brigade in življenje njenih pripadnikov. Je pa način pisanja drugačen. Pisanje M. Gučka se odlikuje po živahnem pripovednem slogu, kar daje knjigi posebno privlačnost. Morda je zato značaj knjige bolj poljuden, manj zgodovinski, pa vendar bolj braalen. Prav to pa daje knjigi bolj značaj za nimivne kronike kot pa monografije.

Delo je seveda strogo dokumentirano, polno vsakovrstnega gradiva, slik in številnih podatkov, kar vse kaže, kako veliko delo je opravil Guček. Prav zato je tudi Milan Guček zaslužil polno priznanje za svoje delo, zlasti še ker bo najbrž preteklo še precej časa, da bodo dobili o tej partizanski enoti novo, in še popolnejše delo, kot to v uvodu izraža avtor svoje pričakovanje. Dve zaletni knjigi, kot bo obsegalo celotno Gučkovo pričevanje o Šerčerjevi brigadi, bo najbrž težko preseči. Sl. Ru.

V FILMSKIH KROŽKIH

Andrej Mikhalkov-Končalovskij:

«Pervij učitelj»

La Cappella je prikazala premiero sovjetskega filma «Pervij učitelj» (Il primo maestro, 1965), ki je svoj čas nastopil na benškem festivalu. Režiral ga je Andrej Mikhalkov-Končalovskij, ki je istega leta napisal scenarij «Andreja Rubljova» za režiserja Andreja Tarkovskega.

«Pervij učitelj» je med redkimi vzhodnoevropskimi filmi, ki se nanašajo na izvirne revolucionarne principe in na njihovi podlagi rekonstruirajo realnost, ki se očitno nanaša na sedanost. «Pervij učitelj» je hote enostaven in shematičen: dokazati hoče, da je treba (in da je mogoče) marksizem uveljaviti na podlagi konkretne realnosti, da je treba najti povezavo med preprostim in revolucionarnim nasiljem.

Vrednost tega kirgiškega filma poudarjajo tudi lepe erotične sekvence, ki so posebej neobičajne za sovjetsko kinematografijo. Odlična je interpretacija Natalje Arinbasarovne in Bolota Beisenajeva. S. G.

Berite v današnji številki

TV - 15

Str. 4: Mašun v štiriletnem boju
Str. 5: Silvo Teršek: Sreča, ki se imenuje — delo (reportaža)
Str. 24: Ivo Mihovlovič: Ustaški kralj, ustoličen v Ljubljani (podlistek)

Odslej TV-15 tudi v kolportaži
Prijhodna številka TV-15 bo zaradi prvomajskih praznikov izšla v četrtek, 9. maja

10.

ERAZEM PREDJAMSKI

C. GALE

V. HERCEG

ERAZMOV GLAVNI SLUŽABNIK SE JE TAKOJ POJAVIL...

TO JE STRAŠNA NOVIČKA, GOSPOD...

RADIO VELEIZIJA

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

PRVI KANAL

12.30 Poljudna znanost: Biologija morja
12.55 Sever ključ Jug
13.30 DNEVNIK
14.00 Italijanske kronike: Umetnost in slovo
14.30 Neposreden prenos športnega dogodka
17.00 DNEVNIK
17.15 Program za najmlajše
17.50 OD SALOJA DO 25. APRILA
18.45 Poljudna znanost: PRVA POMOC
Nesreča na delu je še vedno zelo pogost, ne redko tudi tragičen dogodek. Čeprav se je tehnologija močno razvila, vprašanje zaščite delavca na delu se zdalec ni rešeno. Na neki način je celo še huje kot je bilo, kajti tempo dela, ki ga vsiljuje moderna tehnologija, je še slabši kot je bil nekoč. Najbolj učinkovit način za preventivno akcijo je verjetno že v načrtovanju obratov in strojev. Že v tej fazi je treba predvideti in zato tudi reševati zgrešene zamisli. Zavedati se namreč moramo tudi dejstva, ki se čisto ne jemlje dovolj v poštev, namreč utrujenosti človeka na delu. Če upoštevamo vse te elemente, bo sicer nasreč na delu manj, ne bodo pa povsem izločene. Zato je nujno potrebno ustanoviti reševalne skupine, ki naj v primeru nesreče nastopi; in tudi ljudi pripraviti, kako naj v primeru nesreče ravna.

19.00 Italijanske kronike
20.00 DNEVNIK
20.40 Tedenska aktualnost
21.45 ŠTIRI KITARE + 1
22.30 DNEVNIK

DRUGI KANAL

18.45 Športni dnevniki
19.00 Slavni pobe
BENVENUTO CELLINI
TV film je režiral Marcello Baldi, glavne vloge v njem pa igrajo Gianni Garko, Mario Scaccia, Claudio Gora, Patrizia Valturri, Nino Segurini itd.
Benvenuto Cellini je umoril urarja Pompea. Bilo je to 1538. leta. Zaradi tega bi ga bili morali umoriti, toda papež ga je pomilostil. Kljub temu ga nekada dne aretirajo. Odpeljejo ga v Castel Sant'Angelo in obdolžijo, da je ukradel nekaj draguljev papežu Klementu VII. Cellini sicer dokazuje, da z dragulji nima nobene zveze, vendar ga ne izpustijo. Razlog za to je neke druge. Njegov osebni sovražnik, močnogi Pier Luigi Farnese, hoče, da ostane Cellini za zapahi. K temu je pripomogla tudi hčerka draguljarja Pompea Lela, ki je nasčuvala svojega ljubimca Farnesega, da je Cellinija zasvoval. Zasvoval ga je celo papež Pavel III. Smo pa v dobi, ko so osebni interesi raznih močevce diktirali življenje vsakogar, v dobi, ko je služil «pravici» tudi strup...

20.00 OB 20. URI
20.30 DNEVNIK
21.00 Nagradno tekmovanje «RISCHIATUTTO»

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

8.10, 14.10 Šola
Pernate družine. Vladimir Nazor in njegova dela, Cesta itd.
17.00 Šolska TV
ALZIRSKA KONFERENCA
17.35 Zlati cekin
Tretnje in zaključno nadeljevanje festivala otroške popevke
18.05 Obzornik
18.20 KITI, DELFINI, LJUDJE
Mladinski film, ki govori o kitih in delfinih kot sesalcih, ki živijo v morju, torej v okolju, ki je tipično za ribji zarod. Številne raziskave so odkrile, da so tako kit kot delfini izredno pametni. Ugotovili so celo, da so delfini veliko bolj pametni kot večina kopenskih sesalcev. Vruha tega so v primerjavi s kitji bolj pripravi na poskuse. So pač manjši, lahko jih imamo v bazenih in najdemo v vseh morjih. S kitji je zadeva veliko bolj težavna. Pa še nekaj: delfinov ribič ne lovijo, ker kot hrana ne predstavljajo veliko. S kitji pa je prav narobe

19.15 Po sledih napredka
V oddajo so tokrat uvrstili filmsko reportažo o velikem dosežku puljske ladjedelnice Ulijanik. Reportaža bo predstavila preizkušeno tehnologijo za gradnjo ladij velikank v dveh delih. Sledijo v reportaži prizori splavitve obse polovice take ladje, nato pa organiziran postopek njunega spajanja na morju. Ker gre za dva dela velikanskih ladij, je to postopek, ki zasluži vso pozornost. V ladjedelnici Ulijanik morejo na tak način graditi ladje z nosilnostjo 400 tisoč ton.
V današnji oddaji govor tudi o napravi za iskanje ponesrečencev izpod plazov. Napravil jo je dr. Tone Jeglič, ki je za to svoje delo dobil Kidričev nagrado. V času, ko plazovi prežijo na vseh koncih na alpiniste, bo reportaža o novem pripomočku prav gotovo dobrodošla. Sledijo še drugi filmski prispevki, ki prikazujejo dosežke doma in na tujem

19.45 RISKANKA
20.00 DNEVNIK
20.25 Kam in kako na odhiti?
21.00 Starika, ki ne more spati
In nanizanke z naslovom «Vest in pločevina»
21.15 Cetrtkovi razgledi: BRKINI DANES
21.45 Kongres ZK Srbije
22.00 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

20.00 Risanka za otroke
20.15 DNEVNIK
20.30 PRVI GREH
Celovečni film
22.00 Istrske pesmi

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 20.15 Poročila: 8.05 Slovenski motivi; 8.30 Revija popev; 9.00 Glasba za praznično jutro; 10.00 Druga svetovna vojna — spomini otrok; 10.20 Simf. glasba; 11.35 Slovenski razgledi; 11.30 Glasba po željah; 15.45 Pesmi odprdnisknega gibanja; 16.15 Karakteristični ansambli; 16.30 Jazz; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.30 Skladatelji naše dežele; 19.10 Ob 500-letnici rojstva L. Ariosta; 19.25 Za najmlajše; 20.00 Šport; 20.30 «Ljudje v viharju» — drama; 22.00 Pesmi brez besed.

TRST

14.30 Delzalne kronike in šport; 14.45 Operne skladbe; 15.10 Glasba po željah.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 20.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.30 Jutrarnja glasba; 9.00 Glasbena galerija; 9.30 Minghettijev show; 10.10 Glasba oddaja; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Turistične beležke; 15.10 Operni samospevi; 16.15 Poskočnice; 17.00 Mladinski klub; 18.00 Popevke na tekočem traku; 18.30 Primorski dnevniki; 19.00 Primorski glasbeni portret; 20.00 Prijeten večer ob glasbi; 21.00 Pripovedovalec.

8.25 Jutrarnji koncert; 9.30 Program za najmlajše; 10.00 Koncert; 11.00 Violinist B. Giuran — na pianist G. Sacchetti; 11.40 Nabožna glasba; 12.20 Sodobni ital. glasbeniki; 13.00 Glasba skozi čas; 14.20 Strani iz albuma; 15.00 Portret avtorja; G. B. Lulli; 16.15 Ploščne resne glasbe; 17.00 Laha glasba; 17.25 Enotni razred; 18.00 Program z U. Pagliai; 19.15 Boris Gočunov — opera.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Ilegalne tiskarne in tehnike; 9.35 Iz glasbenih šol; 10.15 Po Tajlinjih poteh; 11.15 Z namy doma in na poti; 12.10 Operni zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godale; 13.30 Pripovedo v am...; 14.10 Za mladi svet; 14.40 Med šolo, družino in delom; 15.10 Tenorist Robert Merrill; 16.00 «Vrtljak»; 16.40 M. Hace; 17.00 Komisarjevi zapiski; 17.00 «April 74»; 17.45 Znanstveniki pred mikrofonom; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Simf. koncert; 19.00 Lahko noč, otroci!; 20.00 Domače pesmi; 21.00 Humor z vsega sveta; 21.40 Glasbeni nokturm;

ČEŠ DA NI RAVNAL TAKO, KOT TERJA DOSTOJANSTVO SODNIKA

Opomin višjega sodnega sveta dr. Ramatu tajniku struje «Magistratura democratica»

Dr. Ramat je prijavil sodišču policiste, ker da so protizakonito aretirali tri študente - Oster protest demokratičnega sodstva

RIM, 24. — Disciplinski odsek višjega sodnega sveta, ki se je sestel pod predsedstvom poslanca Giacinta Bosca, je danes ponoči izrekel opomin florentinskemu profesorju Marcu Ramatu po dolgi razpravi, ki se je začela večerj zjutraj. Dr. Ramat je generalni tajnik levičarske struje združenja sodnikov «Magistratura democratica».

Pretorja so prijavili višjemu sodnemu svetu zaradi dogodka, ki se je pripetil 30. aprila 1971. Ramat je prijavil državnemu pravdniku v Firenc skupino policijskih funkcionarjev, ker da so protizakonito aretirali tri študente, med katerimi je bila tudi Ramatova hčerka. Postopek proti policistom je bil arhiviran pet dni pozneje, leto dni pozneje pa je generalno pravdnstvo pri kasacijskem sodišču prijavilo Ramata disciplinskemu odseku višjega sodnega sveta, češ da ni ravnal v skladu s dostojanstvenostjo, ki jo terjata položaja sodnika. Ramat je namreč poslal v objavo tiskovni agenciji ANSA vest, da je pri-

javil sodišču policiste. Generalno pravdnstvo pri kasacijskem sodišču, da je sestavljal vest na tak način, da je izhajalo, da so predstavniki sil javne varnosti zagrešili samovoljno dejanje. Demokratično sodstvo, ki je po sklepu višjega sodnega sveta, objavilo izredno kritičen komentar, je že ob prijavi dr. Ramata disciplinski komisiji poudarilo v svojem «dosjeju o represiji v sodnih krogih», da je obtožba naravnost absurdna. Generalno pravdnstvo pri kasacijskem sodišču — piše v dosjeju — meni, da dr. Ramat ni ravnal v skladu s sodnikovo dostojanstvenostjo, samo ker je tožil policijo in je s tem izvajal svojo državljansko pravico. Zakon daje vsem državljanom to pravico, le da so odgovorni pred sodiščem v primeru, da gre za obrekovanje. Florentinskega pretorja pa očitno ne morejo obtožiti obrekovanja, ker njegova prijava temelji na resničnih dogodkih. Zato mu sodijo, zaradi slova njegovega nastopa in odkrilejo pojem «nejasne» prijave.

V svojem današnjem dokumentu pa demokratično sodstvo poudarja, da je višji sodni svet izrekel opomin dr. Ramatu, kljub smešni obtožbi in ugotavlja, da je ta prva obsodba političnega značaja, ki jo je disciplinski organ izrekel v zadnjih letih. Ta razsodba — poudarja dokument — se uokvirja v trenutni politični položaj v Italiji, njen pomen pa daleč presega omejeni osebni okvir. Demokratično sodstvo poudarja nadalje, da je Ramat generalni tajnik levičarske struje združenja sodnikov in da ga je obsodilo telo, v katerem so desničarski sodniki v večini in kateremu predseduje poslanec Bosco, Fanfanijev človek. Poudarja nadalje, da gre razsodbo uokviriti v politiko, ki jo vodi Fanfani in v napade na avtonomijo sodne oblasti. V takem vzdušju je sodni svet začel oster napad na demokratične sodnike, ki so obtožili le, da so izvajali svojo ustavno pravico, ko so javno povedali svoje mnenje in so kritizirali policijo. «Očitno je — poudarja nota demokratičnega sodstva — da v tem okviru višji sodni svet meni, da bo zadostil zahtevam določenih političnih sil, ki napadajo neodvisnost in avtonomijo sodstva, če udrini po levici, po «nezaželenih» sodnikih in daje tako jamstvo za nadzorstvo nad oporečnim krogi v sodstvu.»

PO PODATKIH STATISTIČNEGA URADA EGS ZA OBDOBJE 1960-72

Skoraj dva tisoč mrtvih v evropskih železarnah

Največ nesreč se pripeti v Italiji, kjer je poprečje 132 nesreč na milijon delovnih ur

BRUXELLES, 24. — Skoraj dva tisoč delavcev je umrlo in nad milijon je bilo ranjenih v nesrečah na delu v železarnah šestih držav članic EGS v letih od 1960 do 1972. Tragični obračun nesreč na delu — točno 1.859 mrtvih in 1.052.033 ranjenih — izhaja iz statističnih podatkov, ki jih je objavil evropski statistični urad. Iz številčaja, da odstotek nesreč na milijon delovnih ur v zadnjih letih stalno narasča.

V sedemletju 1960-67 je odstotek padel od poprečnih 98 nesreč na milijon delovnih ur na 80, do leta 1972 pa se je spet dvignil na poprečje 97 nesreč na milijon delovnih ur. Zlastno prvenstvo naj-večjega števila nesreč na delu pripada Italiji, kjer je bilo leta 1972 s 132 nesrečami na milijon delovnih ur poprečje znatno večje od evropskega poprečja. Sledi ji Belgija s 105 nesrečami. Najbolj so varnostni ukrepi v nizozemskih železarnah, kjer so zabeležili poprečno najmanj nesreč na delu.

Kar zadeva razmerje med velikostjo tovarne in nesrečami na delu, je evropski statistični urad ugotovil, da so velika siderurška središča (več kot štiri tisoč delavcev) veliko varnejša od malih (manj kot tisoč delavcev), kjer se pripeti dvakrat več nesreč. In kočno so po omenjenih podatkih najvarnejše v siderurških središčih pomožne in avtonomne službe, kjer so leta 1972 zabeležili 28.000 nesreč, sledijo valjarne (26.000), jeklarne (14 tisoč), plavžji (4.500) in koksarne (tisoč).

Obsojen kapetan zaradi smrti alpinec

BOCEN, 24. — Bocensko sodišče je danes obsodilo na osem mesecev zapora, pogojno in brez vpisa v kazenski list, alpinskega kapetana Giandaniela Foggiairina, ki je bil obtožen skupaj s podporočnikom Adrianom Zambonom nenamernega umora večjega števila italijanskih alpincev, do katerega je prišlo v kraju Ponticello di Braies. Kot smo že poročali, je v tem kraju snežni plaz zasul prvo skupino petnajstih alpincev, ki jih je vodil podporočnik Zambon. Pri nesreči je sedem alpincev izgubilo življenje.

Na današnji obravnavi so sodniki oprostil Zambona, češ da ni zagrešil pripisanega dejanja. Kapetana Foggiairina pa so obsodili poleg že omenjene zaporne kazni na plačilo predujma treh milijonov lir prizadetim strankam ter na plačilo stroškov.

Državni tožilec dr. Anna je na koncu obravnave izjavil, da gre v tem primeru za prvo razsodbo civilnega sodišča proti častniku italijanske vojske, ki je bil obtožen, da je nenamerno zagrešil smrt vojakov, ki so mu bili podrejeni.

Po zaplembi 40 umetnin na Korziški Nenavadna zgodba župnika, ljubitelja slikarstva

PARIZ, 24. — Korziški zidar italijanske narodnosti, ki je podedoval 40 slik, ki bi v primeru, da bi bile avtentične, imele neprecenljivo vrednost, je 68-letni Pellegrino Lotti in živi že 40 let na Kor-

ziški. V pogovoru s časnikarji je povedal nenavadno zgodbo svoje dediščine, med katero naj bi bile slike slavnih impresionistov kot so Manet, Degas, Van Gogh, ter slike Goye in Toulouse-Lautreca.

Njegov stric Alessandro Richi, župnik v vasi Lama-Macagno, je imel nekaj denarnih sredstev in je začel že v mladosti zbirati slike. Postopno je v župnišči pripravil pravo galerijo. «Slike so bile posode — pravi Lotti — obesene na stenah, na stolicah, na podstrešju. Na dan stricve smrti, ki je živel do 92 let, so dediči našli okrog tisoč slik. Med temi je bilo nekaj vrednih, saj je pred leti župnik prodal štiri in dobil zanje 20 milijonov lir. Zbral je tudi razna glasbila. In če je bil med temi tudi kak stradivari, se sprašuje Lotti.

Priljetni župnik vsekakor ni bil preveč oprezen pri svojih nakupih. Kupil je vse, kar mu je prišlo pod roko in se opravičeval: «Lahko, da me kdo manj oprezen prehitel.» Pred leti nočjo je Lotti dopotoval v Italijo, kjer si je z ostalimi dediči razdelil stricovo posušino. «Izbral sem tistih 40 slik, ker so mi bile všeč — je poudaril — ne da bi prebiral podpisov, saj se ne razumem na slikarstvo. Dokaz je tudi, da sem se prostovoljno javil v carinarstvo.»

Osnovno vprašanje je, če so slike res avtentične ali ne? Odgovor bodo skušali dati pariški izvedenci, čeprav je marsikdo skeptičen v tem pogledu. V primeru, da bi bile slike originalne je vprašanje, od koga jih je priljetni župnik kupil. In če bi bile ukradene? Lotti si ne beli glave. «Odvetnik mi je zagotovil, da po tridesetih letih nastopi preskripcija. Stric pa je imel slike nad 50 let.»

Ko so v pokrajini Friesland izročili svojemu namenu veliko moderno napravo za razkuževanje vode, sta si nizozemska kraljica Julijana in njeno spremstvo privoščila kratek izlet s kolesom v naravo, odeto v novo spomladansko obleko.

Ravnatelj italijanskega založniškega podjetja «Editori Riuniti» Roberto Broncio je včeraj obiskal na vojnomoedicinski akademiji Veljka Vlahovića in mu izročil italijansko izdajo njegove knjige «Revolucija stvarjalno delo».

ZARADI UMORA GOSPODINSKE POMOČNICE V ZGORNJEM POADIŽJU

Pred porotnim sodiščem v Bocnu župnik gorske vasice Sv. Jederti

Steinkasserer trdi, da je nedolžen - Čitanje obtožnice v nemščini in imenovanje tolmača - Zakaj pri nas trdovratno izvajanje člena 137?

BOCEN, 24. — Davi ob 9.20 se je začela pred porotnim sodiščem v Bocnu kazenska obravnava proti 35-letnemu duhovniku Josephu Steinkassererju, ki je obtožen, da je umoril svojo gospodinsko pomočnico ter da je podal izjave s katerimi je skušal prikriti zločin.

Zločin, zaradi katerega se mora Steinkasserer zagovarjati pred porotnim sodiščem, se je zgodil v noči med 6. in 7. novembrom lanskega leta v vasi Sv. Jederti v dolini Ulten (Val d'Ultimo po italijansko). Vasica leži v tej dolini, ki se vzpenja do višine 1500 m nad morjem. Gre torej za samotno gorsko vasico.

Tisto noč je župnik Steinkasserer pritekel (bilo je okoli 1.30 ponoči) v bližnji hotel «Goldener Stern» ter povedal lastniku Hansu Bertagnoliju (ki je bil med drugim tudi mežnar vaskne cerkve), da sta dva roparja vdrli v župnišče, ubila gospodinsko pomočnico Luiso Platzgummerjevo, ki je bila stara 64 let. Policijske oblasti, karabinjerji, so uvedli preiskavo, katere rezultat pa je popolnoma nasprotno župnikovim izjavam. Na podlagi stvarnih ugotovitev, so karabinjerji menili, da je Luiso Platzgummerjevo umoril prav župnik Steinkasserer.

Kakšni so razlogi, ki so preiskovalne organe pripeljali do teh ugotovitev? Predvsem gre za dejstvo, da so ugotovili, da okno v župnišči ni bilo vplomjeno od zunaj, temveč od znotraj. Nadalje so pri preiskavi našli v župnikovi sobi nekaj pornografskega materiala ter drugim tudi dokaze, da je imel župnik tisti večer dogovorjen sestanek z nekim dekletom, ki pa kaže ni prišla v župnišče. Zato so preiskovalci domnevali, da je obtoženec zaradi srečanja, ki mu je šlo po vodi, nekako duševno pobesnel, napadel gospodinsko pomočnico (ki je bila med drugim še zelo prikupna ženska) ter jo zadavil.

Župnika so nekaj dni pozneje aretirali, ga priprli ter potem prijavili sodišču zaradi omenjenih obtožb. Pozneje so neznanici grozili vsaj eni priči, da bodo obračunali z njo, če bi pričevala proti obtoženemu župniku. Podobno grožnje je bil deležen baje tudi karabinjerjski podčastnik, ki je bil soudeležen pri preiskavi.

Na današnji obravnavi pred porotnim sodiščem, ki ji predseduje dr. Nardi, je bil navzoč obtoženec. V prostoru za občinstvo je bila velika množica ljudi iz doline Ulten ter bližnjih krajev.

Po običajnih formalnostih je sodišče imenovalo uradnega tolmača, nakar so prečitali obtožnico v italijanski in nemščini. Odvetnik Gamber, ki zagovarja obtoženca, je zahteval, naj bi bil izročen sodišču

SREČA

V muzeju pariške policijske prefekture bodo v kratkem razstavili kovinsko izkaznico 30-letnega agenta Jeana Clauda Gloanmeca, ki si je rešil življenje, samo ker so pri francoski policiji še vedno v rabi kovinske izkaznice.

Gloanmec je predinočnim pogumom zasledoval nekega znanega bandita, ki se je skušal izogniti policijskemu cestnemu bloku. Malopričuden se je nenadoma ustavil in ustrelil proti agentu. Kroglja je zadela ob kovinsko izkaznico, ki jo je policist imel v notranjem žepu suličja, in ga le oprasnila po prsih. Gloanmec je nato izlekel samokres in z dvema dobro pomerjenima streloma hudotno ranil bandita.

Oba so nato odpeljali na zdravljenje v isto bolnišnico.

ISTA ŠTEVILKA

V kabinetu nizozemske kraljice so se prejšnji teden vrstili telefonski pozivi s prošnjo za toovna vozila.

Skrivnostno uganke: telefonska družba je pomotoma dala novemu prevoznikemu podjetju isto številko, kot jo ima tajni kraljičin telefon.

pornografski material, za katerega državno pravdnstvo trdi, da so ga zaplenili v župnišči Sv. Jederti. Odvetnik Gamber je nadalje trdil, da je vsa preiskava ničeva zaradi številnih kršitev zakona.

Na današnjem zasедanju je odvetnik Gamber izjavil, da so preiskovalni organi spregledali sled, ki bi utegnala pripeljati do identifikacije resničnih krivcev umora. Ne-ki policijski uradnik iz ZRN je pravil identikit dveh morilcev, ki pa ga sodišče ni upoštevalo zaradi italijanske suverenosti nad Zgornjim Poadižjem.

Do tu današnja kronika procesa. Sprašujemo se le, kako je mogoče, da sodišča v Gornjem Poadižju imenujejo tolmača za nemški jezik ter preberejo obtožnico tudi v nemškem jeziku, ko Slovencem v Trstu, Gorici in drugje osporavajo to pravico na podlagi člena 137 zakonika o kazenskem postopku. Ta člen trdi, da so vsi sodnijski akti neveljavni, če niso napisani v italijanskem jeziku. Ta zakon nalaga tudi obtožbenec in drugim, da govorijo v italijanski (čeprav so tuje-rodci), če je dokazano, da poznajo ta jezik. Nobenega dvoma ni, da župnik Steinkasserer pozna do-

bro italijansko. Kljub temu je sodišče imenovalo uradnega tolmača ter s tem zelo verjetno kršilo člen 137. Potem se moramo vprašati ali je dovoljeno kršiti ta člen kazenskega zakona v Zgornjem Poadižju ter ga trdovratno izvajati na Tržaškem in Gorškem? Lahko se vprašamo tudi, če je zakon veljavno povsod, ali pa se pravica deli po mili volji sodnikov?

Umril je general Fu Tso-ji

PEKING, 24. — Kitajska uradna tiskovna agencija je danes sporočila, da je pred časom v 80. letu starosti v Pekingu umrl general Fu Tso-ji, bivši poveljnik čangkajskih vojsk, ki je leta 1949 izročil Peking Maoecutngu in se pridružil njegovi armadi. Generala so pokopali 19. aprila na «pokopališču revolucionarjev». Žalne svečanosti so se udeležili najvišji kitajski politični in vojaški voditelji.

Fu Tso-ji je bil eden od najbolj znanih kitajskih generalov in Čangka-ješkemu mu je zaupal zelo pomembne naloge. Prav tako je imel vrsto pomembnih funkcij v socialistični Kitajski, ko je prestopil v vrste revolucionarjev.

PROTEST BIVŠIH BORCEV NOV IN POJ S KOPRSKEGA

«Ne bomo dovolili mračnim silam da ponovno dvignejo glavo»

Bivši borci so na ponedeljkovi seji ostro obsodili noto italijanske vlade

KOPER, 24. — Predvčerajšnjim so se v Kopru sestali bivši borci NOV in POJ slovenske, italijanske, hrvaške in drugih narodnosti, ki so se med drugo svetovno vojno borili proti fašizmu in nacizmu v enotah Istrskega partizanskega odreda, komande istrskega vojnega področja, 5. bataljona prve brigade VDV, partizanskega bataljona Alma Vivoda, mornariškega odreda IX. korpusa ter politični aktivisti južnoprimorskega okrožja. Na sestanku so bivši borci odobrili dokument, v katerem najodločneje obsodijo noto italijansko vlado, ki dne 8. marca, ki odreja Jugoslavijo suverenost nad bivšo cono B neutresničnega Tržaškega svobodnega ozemlja.

Udeleženci so poudarili, da najodločneje protestirajo proti pretenzijam, ki so jih navdihnila reakcionarni profašistični krogi in istočasno obsodijo odnos italijanskih oblasti do slovenske etnične skupnosti v Italiji. V poročilu nato odločno poudarjajo, da se bodo, če bo potrebno, ponovno odločno uprli mračnim silam, ki strežijo Jugoslavijo po obstoju ter pribijajo, da ne bodo nikoli dopustili, da se ponovno mračni dnevi, ki jih je javno in nezakazovano napovedal fašist Almirante. Bivši borci v tej zvezi spominjajo na vrsto fašističnih zločinov, med katerimi: — marežanski pokol v Istri, 15. maja 1921;

Objavljena utemeljitev za združitve procesov Valpreda in Freda-Ventura

RIM, 24. — Kasacijski sodniki so danes izročili tajništvu sodišča utemeljitev razsodbe, s katero so pred kratkim združili procesa Valpreda in Freda-Ventura-Pozzana. S to razsodbo so sodniki sprejeli teze zastopnikov zasebnih strank in zavrnili teze obrambe, ki se je ostro protivila združitvi.

Sodniki trdijo, da je združitve procesov nujna, ker bo pripomogla k odkrivanju resnice in bo preprečila da bi dve sodnji izrekli protislovni razsodbi. Sodniki trdijo, da je združitve procesov nujna, ker bo pripomogla k odkrivanju resnice in bo preprečila da bi dve sodnji izrekli protislovni razsodbi.

Valpredovi branilci so v zvezi z utemeljitvijo razsodbe izjavili, da je kasacijsko sodišče prerlo svoji prejšnji razsodbi o sporih o pristojnosti in spregledalo marsikatero ustavno določilo. Poudarili so nadalje, da je razsodba političnega značaja in hud udarec zahtevam po pravični razsodbi ter neodvisnosti in avtonomiji sodstva.

Obračun vodstva delničarjem «Montedison»

MILAN, 24. — Davi je začela za sedati skupščina delničarjev družbe Montedison. Poročilo je podal predsednik upravnega sveta Eugenio Cefis. Na dnevnem redu so obračun dejavnosti skupnosti, imenovanje novega upravnega odbora ter članov nadzornega odbora.

V svojem poročilu je Cefis obširno obravnaval sedanje stanje družbene dejavnosti ter perspektive v bližnji bodočnosti. Predsednik je poudaril, da je družba v lanskem letu storila vse kar je bilo v njenih močeh, da bi zajezila val krize, ki je jo povzročilo zvišanje cen surovin na mednarodnem trgu, posebno glede naftnih proizvodov.

Kljub vsem težavam se je skupni Montedison posrečilo, da je izvedla nove investicije za 437 milijard lir, od katerih odpade 277 milijard lir kemičnemu sektorju, 96 milijard pa sektorju umetnih vlaken.

V nadaljevanju svojega govora je Cefis poudaril, da je družba sklenila s Sovjetsko zvezo večletno pogodbo, ki predvideva pomembno industrijsko sodelovanje z državami socialističnega tipa. Pogodba s Sovjetsko zvezo predvideva medsebojno izmenjavo dobrin v znesku več kot 300 milijard lir. Med drugim bo družba dobavljala Sovjetski zvezi industrijske potrebščine za izgradnjo velikih kemičnih industrij, a v zameno bo prejela njene proizvode. Ta formula sodelovanja je koristna za oba partnerja: Sovjetska zveza, oziroma morebitni drugi partnerji, bodo prejeli industrijske opreme medtem ko bo Italija deležna proizvodov teh tovarn.

Cefis je še omenil v svojem govoru sodelovanje s pomembno ameriško kemično industrio «Hercules», ki dobro obeta za prodajo farmaceutičnih proizvodov na severnoameriškem trgu.

Po predsednikovem poročilu je sledila debata, ki je bila včasih zelo živahna. Neki delničar je vprašal, kdaj bodo prizadeti dobili dividende. Na kraju je predsednik Cefis odgovoril raznim vprašanjem navzočih delničarjev ter je med drugim pobil vse trditve glede domnevnih državnih financiranj družbene dejavnosti. Priznal pa je po-seg družbe glede dejavnosti časopisa «La Gazzetta del Popolo». Po njegovem mnenju pa gre za popolnoma zakonito dejavnost, ker mora družba zagotoviti določen poseg na področju javnega mnenja.

Fu Tso-ji je bil eden od najbolj znanih kitajskih generalov in Čangka-ješkemu mu je zaupal zelo pomembne naloge. Prav tako je imel vrsto pomembnih funkcij v socialistični Kitajski, ko je prestopil v vrste revolucionarjev.

«Ne bomo dovolili mračnim silam da ponovno dvignejo glavo»

Bivši borci so na ponedeljkovi seji ostro obsodili noto italijanske vlade

množično pokončevanje nasprotnikov z ricinusovim oljem; — prvi in drugi tržaški ter vrsta drugih procesov proti svobodno- ljubnim Slovencem, Hrvatim in demokratičnim Italijanom, ki so se upirali fašističnemu nasilju; — množični pokol prebivalcev in požig naselij na območju Ilirske Bistrice, Vipave in drugod v prvi polovici 1942. leta in nestotokrat potem;

— množični nasilstveni in fašistični pokoli ter požigi v Istri in drugod po Primorskem od 25. septembra do 12. oktobra 1943; — množično zažiganje živih ljudi 30. aprila 1944 v Lipi na Hrvaškem, 18. maja 1944 v Brkinih, 28. maja v Gabrovici in 21. junija v Šmarju v Istri;

— šestdeset roparskih in požigalski podvigi fašistov med in pred osvobodilno borbo na Slovenskem in Hrvaškem, na Primorskem in v Istri; najokrutnejša trpinčenja fašistov v zaporih, koncentracijskih taboriščih in drugod, kjer so z nacisti sodelovali italijanski fašisti ob podpori italijanskih reakcionarnih sil.

Bivši borci opozarjajo nadalje italijansko vlado na hude posledice, ki bi jih lahko imelo prevratniško rovarjenje fašističnih sil, če jih ne bo znala pravočasno stresti. Zato pozivajo vse italijanske partizane in demokratične sile, naj se jim pridruživajo v skupnem nastopu proti obnavljanju fašizma.

Walter Di Biaggio ni bil nikdar prepričan o krivdi

(Nadaljevanje s 3. strani)

togorski ulici. O atentatu je večkrat govoril s prijatelji in znanci (v Gorici se je takrat govorilo samo o tem), tudi s prijatelji Budicinom, Mezzorano in Larocco. Ko mu je sodnik prebral izjave Marije Zagaglia, ki jih je ta potrdila pred nekaj dnevi na sodišču, da je njej in njenemu prijatelju Carlu Kovacicu govoril podrobnosti o pripravi atentata, v katerega naj bi bili vpleteni vsi obtoženci, je Brigadini zanikal vse. Dejal je, da se ne spominja, da bi bil kdaj kaj takega pravil Zagaglia in Kovacicu, govorili so le o aretaciji sesterice, kar je bilo tiste dni v vseh časopisih. Večkrat je Brigadini poudaril, da so o teh stvareh govorili v Gorici vsi in da je bilo vse zapisano v časopisih.

Sodniki so ga tedaj hoteli soočiti s Carlom Kovacicem. Slednjega ni bilo v čakalnici in v dvorano je prišla Kovaciceva sestanovalka Maria Zagaglia, ki je povedala, da se je Carlo ponesrečil z avtomobilom letos 15. aprila (z avtom se je zaletel v tem uršulnskega zavoda na Svetogorski cesti), bil nekaj dni v bolnišnici, sedaj pa počiva doma, ker bo moral spet v bolnišnico. Predsednik sodišča je odredil, da mora priti Kovacic pred poroto 3. maja. Z njim bosta morala priti tudi Zagaglia in Brigadini. Manjkala je tudi priča Ettore Gozzi, nato je Budicinov prijatelj Paolo Poberai povedal nekaj nevarnih stvari o pogovorih, ki jih je imel z Budicinom 1. junija 1972.

Bruno Furlan, nekdanji ljubimec Mezzorane, ki se je konec leta 1971 preselil v Nemčijo, kjer so ga zaradi kraje zaprli, je prišel kritični že v veži, predno je prišel v dvorano. Skregal se je s karabinjerji in s časnikarjem Messaggera Veneta. Bil je očitno pijan, pa čeprav je bil, po pričevanju prisotnih, zjutraj, pred kratko pavzo procesa, čisto trezen.

Furlan je nato prišel v dvorano s cigareto v ustih zaradi česar ga je predsednik dr. Corsi odsvolil. Ko se je Furlan vrnil se je vsedel na stolico pred predsednikom sodišča in ko mu je sodnik prebral zapisnike pogovorov v preiskovalni veži, je začel Furlan glasno govoriti o Mezzorani, o Di Biaggio, karabinjerji in policiji, tako da ga je predsednik kratkoročno odsvolil. Kljub temu pa je Furlan kričal, da ima že dvajset let opravka s policijo, da je Di Biaggio živel na ramedih Mezzorane in tudi njegovih, da je nor ali Di Biaggio.

Ko je šel iz dvorane so se branilci glasno spraševali kdo je Furlana opil. Oglasila se je tudi Mezzoranova: ko je živel z njo, je pripomnila, je Furlan pil samo mleko.

V dvorano je stopila glavna obremenilna priča — Walter Di Biaggio. Odvetnik De Luca mu je začel postavljati zelo podrobna vprašanja o razstrelivu «T 4». Očitno se je odv. De Luca zelo podrobno dokumentiral o tem razstrelivu, Di Biaggio pa je z veliko spretnostjo odgovarjal. Dobili smo jasni vtis, da je Di Biaggio perfektni poznavalec tega razstreliva. Povedal je tudi, da so se s tem razstrelivom ukvarjali v bazi vojne mornarice na Maddaleni in da je bilo razstrelivo, ki ga je bil Resen prinesel iz Švice, enake vrste. Odv. De Luca je nato zahteval, da bi poveljstvo vojne mornarice vprašali, kje so nabavili to razstrelivo in da bi potem morali od podjetja, ki «T 4» proizvajajo, dobiti odgovor, ali se ta stvar razstreliva (včeraj sta odv. De Luca in Di Biaggio povedala, da je več vrst razstreliva «T 4») prodaja v švicarskih podjetjih z gradbenim materialom.

V nadaljevanju zaslišanja je še enkrat poudaril, da ni nikdar trdil, da so sedanji obtoženci izvedli atentat v Petovljah, ker jih ni on videl. Le sumil je, da so nekaj napravili. To je sklepal iz besed Marije Mezzorane med obiskom v zaporu. Ko ga je odv. De Luca vprašal, zakaj je na zaslišanju 8. julija 1972 kapetana Chiricu dejal, da so v stvar zaleteni tudi Furlan, Manera in Tuntar, je bil Di Biaggio odgovor enostaven in poben drugim: «Hotel sem se l-gračkati s preiskovalci, da bi nekaj doselel.» Isto je bilo, ko je kapetana Chiricu orisal podrobnost o svičarski vasi Petrinatte, tudi ko mu je kapetan pokazal fotografije tega kraja. Dejal je tudi, da mu ni bilo preiskovalci nikdar ponudili in objavljeni nisoesar v zameno za njegove izjave. Odv. De Luca ga je nato vprašal, če je dobil vabilo za oktobrsko sodno razpravo, kjer bi bil moral odgovarjati za dvajset ropov, pred 24. julijem, ko je podpisal pred karabinjerji izjavo, ali pozneje. Di Biaggio se tega ni spominjal. Prav tako ni znal povedati, če bi bil Resen sposoben pripraviti razstrelivo.

Ura je bila že pozna in predsednik dr. Corsi je sklenil zaključiti razpravo. Odv. Pedroni je se postavil zahteval, da Di Biaggio soodijo z Gallino. Le tako bo mogoče izvedeti kdo od dveh govoril resnico. Javni tožilec dr. Pascali se je uprl zahtevi branilca odv. De Luca, da bi poizvedel pri vojni mornarici o razstrelivu, saj je to, po njegovem mnenju, prišlo iz inozemstva, iz Švice. Jutri se bodo sodniki z branilci preselili na Gorisko. Ogledali si bodo kraj pri Petovljah, kjer je prišlo do eksplozije, motel ACI, gorilnico v goriskem zaporu, zaslišala bodo mater Mezzorane in tudi o- gledali barako v Ulici Giustiniani. Sem bodo pripeljali tudi obtoženega Giannija Mezzorano.